

Biuletyn

informacyjny

7-8/2016

Zmiany w PROW 2014-2020

Wytwarzane bez GMO

Razem po sukces

*Nabór wniosków o pomoc na **Tworzenie grup**
i organizacji producentów rolnych ruszy po wakacjach*

PRIDE OF POLAND 2016 **Święto Konia Arabskiego**

12-16 sierpnia 2016 r.
Janów Podlaski

ZAPRASZAMY

W numerze:

MRiRW

Prosto z gabinetu	3
Zmiany w PROW 2014-2020	5
Wytworzone bez GMO	9
Realizacja niektórych zadań ARiMR	10
Zmiany w systemie doradztwa rolniczego	12
Zredukujemy deficyt białka w paszach	13
Dla dzieci rolników	15
Ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków	
Rozwój sieci resortowych szkół rolniczych	15
Odnawialne źródła energii	18
Zmiany w przepisach dotyczących ich wykorzystania na obszarach wiejskich	
Hipoteka na nieruchomościach rolnych	21
Sytuacja na rynkach rolnych	22
O przyszłości WPR	25
Debata unijnych ministrów rolnictwa	
Polskie jabłka pojedą do Chin	26
Polska żywność zachwyciła pielgrzymów	27
Światowe Dni Młodzieży z naszymi hitami eksportowymi	
Znaleźli sposób na sukces	28

ARiMR

Dotacja na przetwórstwo produktów z własnego gospodarstwa	29
Przyjmowanie wniosków planowane jest na wrzesień	
Razem po sukces	30
Nabór wniosków o pomoc na <i>Tworzenie grup i organizacji producentów rolnych ruszy po wakacjach</i>	
Z pierwszej ręki	32
„Lato z Radiem” i z ARiMR	34
Punkty informacyjne Agencji na wakacyjnej trasie lubianej audycji	

ANR

Święto Konia Arabskiego	35
Stypendia czekają na studentów	36

ARR

Rośnie lista producentów wina	37
-------------------------------	----

Zdaniem ministra

Krzysztof Jurgiel, minister rolnictwa i rozwoju wsi

Szanowni Państwo!

W kolejnych numerach Biuletynu przekazuję Państwu informacje na temat realizowanych przez resort działań. Oczywiście nie wszystkie jestem w stanie opisać. Szersze informacje znajdują się na kolejnych stronach.

Dziś chcę zwrócić Państwa uwagę, na przygotowany przez Ministerstwo Rozwoju we współpracy z pozostałymi resortami, projekt „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju”. Jest to niezwykle ważny dokument wskazujący kierunki rozwoju Polski w perspektywie średniookresowej, także w zakresie rolnictwa i obszarów wiejskich. Po raz pierwszy odpowiedzialność za rozwój obszarów wiejskich i rolnictwa bierze cały rząd. Zachęcam do udziału w konsultacjach i przesyłania do 30 września 2016 r. Państwa opinii i sugestii, które przyczynią się do właściwego zaprojektowania w „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju” rozwoju wsi i rolnictwa.

Chcę także poinformować, że z myślą o wzmocnieniu roli rolników w całym łańcuchu żywnościowym w resorcie został przygotowany pakiet pięciu ustaw. Na ten problem zwróciłem uwagę podczas omawiania programu prac Rady Ministrów Unii Europejskiej na drugą połowę 2016 roku, podkreślając potrzebę podjęcia działań legislacyjnych wzmocniających pozycję rolników w łańcuchu żywnościowym. Dla prawidłowego funkcjonowania łańcucha dostaw żywności niezbędne jest zachowanie uczciwych i sprawiedliwych relacji między wszystkimi stronami sektora żywnościowego. Oczekujemy wypracowania konkluzji Rady w celu przygoto-

wania regulacji prawnych, eliminujących nieuczciwe praktyki stosowane obecnie w łańcuchu żywnościowym.

W kraju Rada Ministrów przyjęła już projekt ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi. Przyjęła także projekt ustawy o zmianie ustawy o jakości artykułów rolno-spożywczych, na mocy zapisów którego producenci będą mogli dobrowolnie oznakować żywność informacją „Produkt Polski”. Informacja ta będzie dotyczyć krajowego pochodzenia wytwarzanego produktu nie tylko w odniesieniu do miejsca prowadzenia przetwórstwa, ale również w odniesieniu do użytych składników. Dzięki temu konsumenci będą mogli wyszukiwać produkty wytworzone w Polsce z użyciem krajowych surowców.

Przygotowaliśmy ponadto propozycje zmian ustawy o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych. W projekcie zaproponowane zostały rozwiązania, które uwzględniają postulaty producentów rolnych dotyczące zwiększenia ich wpływu na wydatkowanie środków z tych funduszy.

Powstał również „Program rozwoju głównych rynków rolnych w Polsce na lata 2016-2020”. Zawiera on analizę poszczególnych sektorów, w tym dane na temat ich struktury, poziomu produkcji i konsumpcji, a także handlu zagranicznego, przedstawiając tym samym obraz uwarunkowań rozwoju poszczególnych rynków. Przewidziano w nim także analizę SWOT poszczególnych sektorów, omówienie najważniejszych dostępnych instrumentów unijnego i krajowego wsparcia rynków rolnych, w tym instrumenty dostępne w ramach wspólnej organizacji rynków produktów rolnych, płatności bezpośrednich, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oraz elementy pomocy krajowej.

Został też przygotowany projekt ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oraz niektórych innych ustaw. Projekt, który zawiera wiele uproszczeń i wychodzi naprzeciw oczekiwaniom beneficjentów, został już skierowany do uzgodnień i konsultacji publicznych.

Ponadto przygotowane zostały projekty ustaw dotyczących: konsolidacji inspekcji odpowiadających za bezpieczeństwo żywnościowe oraz sprzedaży bezpośredniej przez rolników.

Podjąłem decyzję o monitoringu przywozu ziarna zbóż na rynek krajowy, w tym w szczególności pod kątem ilości i jakości przywożonego ziarna oraz analizie istniejącego systemu nadzoru nad importem ziarna.

Prosto z gabinetu

Przygotowany został projekt ustawy o zmianie ustawy o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych. Zaproponowane zostały rozwiązania, które uwzględniają postulaty producentów rolnych dotyczące zwiększenia ich wpływu na wydatkowanie środków z funduszy promocji artykułów rolno-spożywczych. Fundusze te utworzono w celu wspierania marketingu rolnego, wzrostu spożycia i promocji produktów rolno-spożywczych. Zgodnie z projektem ustawy, środki z funduszy przeznaczone będą na działania informacyjne i promocję produktów rolno-spożywczych wytwarzanych przez producentów dokonujących wpłat na fundusze. Chodzi o to, aby

producenci produktów rolno-spożywczych w większym stopniu odczuli korzyści z dokonywanych na nie wpłat. Przewidziano także zmiany w składzie komisji zarządzających funduszami promocji: zwiększy się liczba przedstawicieli producentów z 4 do 5 i zmniejszy się liczba przedstawicieli przetwórców z 4 do 3 – zmiana ta nie wpłynie na ogólną liczbę członków komisji, a jedynie na proporcję między liczbą producentów a przetwórców. W rezultacie w komisjach będzie: 5 przedstawicieli producentów, 3 przedstawicieli przetwórców i 1 przedstawiciel izby rolniczej. W praktyce rozwiązanie to zapewni przewagę przedstawicielom producentów, którzy ponoszą wpłaty na rzecz funduszy promocyjnych.

Trwają prace nad projektem ustawy o spółdzielniach rolników, której celem jest ułatwienie i przyspieszenie przekształcenia istniejących struktur a szczególnie tworzenia nowych spółdzielni rolników. Spółdzielnie rolników, rozumiane, jako spółdzielcza organizacja producencko-handlowa mają gwarantować: oddolny charakter inicjatywy, rzeczywistą kontrolę producentów rolnych oraz działanie w ich interesie. Skutkiem proponowanych rozwiązań będzie częściowe wyeliminowanie pośredników, poprawa efektywności gospodarowania, wspólne i racjonalne ekonomicznie wykorzystanie zasobów

członków spółdzielni. Proponowane uregulowania mają zachęcić do powoływania przez rolników podmiotów funkcjonujących w oparciu o zasady prawa spółdzielczego. Zachęty te polegałyby w szczególności na wyłączeniu podmiotów, które uzyskały status tzw. spółdzielni rolników, z niektórych obowiązków fiskalnych. Przewidziano wprowadzenie zachęt o tym charakterze także dla tzw. związków spółdzielni rolników, co ma motywować spółdzielnie rolników do dalszej konsolidacji. Oczekiwany skutkiem proponowanych rozwiązań jest poprawa efektywności gospodarowania producentów rolnych.

Do konsultacji przekazany został projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof” objętego PROW na lata 2014-2020. Wsparcie w ramach tego poddziałania uzależnione jest od formalnego uznania przez właściwe organy publiczne, że na skutek wystąpienia klęski żywiołowej, nieko-

rzystnego zjawiska klimatycznego lub katastrofy, zniszczeniu uległo co najmniej 30% odpowiedniego potencjału rolnego. Spełnienie tego warunku będzie weryfikowane na podstawie protokołu oszacowania zakresu i wysokości szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę. Protokół będzie załączany do wniosku o przyznanie pomocy. Ponadto, szkody muszą dotyczyć składnika gospodarstwa, którego odtworzenie wymaga poniesienia kosztów wchodzących w zakres kosztów kwalifikowalnych.

Powołana została Rada Dialogu Społecznego w Rolnictwie. Jest to organ pomocniczy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W skład Rady wchodzi przedstawiciele branżowych organizacji sektora rolno-spożywczego, związków zawodowych rolników indywidualnych i społeczno-zawodowych organizacji rolników oraz samorządu rolniczego. Poprzez tak szeroki wachlarz partnerów społecznych Minister ma

możliwość zapoznania się z szeregiem problemów i propozycjami rozwiązań przedstawianymi przez przedstawicieli reprezentujących różne strony i różne branże. Działanie takiego organu pomocniczego, jakim jest Rada Dialogu Społecznego w Rolnictwie, usprawnia przepływ informacji pomiędzy stroną rządową a organizacjami rolniczymi działającymi na rzecz rolnictwa i obszarów wiejskich.

Ministerstwo Rolnictwa przygotowało projekt ustawy o Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności. Najważniejszym celem zakładanej przebudowy systemu bezpieczeństwa żywności w naszym kraju, jest stworzenie zintegrowanego nadzoru i efektywnej kontroli w całym łańcuchu produkcyjnym i żywnościowym, „od pola do stołu”. Dlatego działające obecnie inspekcje zostaną zintegrowane i połączone w jedną Państwową Inspekcję Bezpieczeństwa Żywności (PIBŻ). Konsolidacja będzie się opierać na zasadzie równoprawności zadań, kompetencji oraz

pracowników tworzących nową inspekcję. Kapitał ludzki dotychczasowych instytucji będzie jednym z głównych atutów PIBŻ. Zakłada się, że konsolidacji będą podlegać w całości Inspekcja Weterynaryjna, Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, a także Państwowa Inspekcja Sanitarna i Inspekcja Handlowa w części, w jakiej sprawują nadzór nad bezpieczeństwem żywności. Nadzór nad inspekcją będzie sprawował minister właściwy do spraw rolnictwa, podobnie jak ma to miejsce w około 1/3 państw członkowskich UE.

Trwają prace nad opracowaniem „Programu rozwoju głównych rynków rolnych w Polsce na lata 2016-2020”. Jego celem jest wypracowanie, klarownej dla uczestników rynku, koncepcji długofalowego działania mającej zapewnić realizację zidentyfikowanych celów umożliwiających rozwój krajowego sektora rolno-żywnościowego. Projekt „Programu...” ma także na celu usystematyzowanie oraz zebranie informacji o obecnie podejmowanych inicjaty-

wach oraz kierunkach działań umożliwiających rozwój rynków rolnych w Polsce. Program koncentruje się na dziewięciu rynkach rolnych, tj. rynkach: zbóż, rzepaku, wieprzowiny, wołowiny, drobiu, mleka i przetworów mlecznych, cukru, owoców i warzyw oraz tytoniu. Aktualnie finalizowane są prace nad przedmiotowym programem na poziomie Ministerstwa. Po zakończeniu tych prac, program będzie konsultowany ze środowiskiem rolniczym.

Minister rolnictwa i rozwoju wsi Krzysztof Jurgiel podjął decyzję o przygotowaniu „Programu odbudowy i zrównoważonego rozwoju owczarstwa”. Chów owiec mógłby stanowić alternatywę dla chowu świń, tam gdzie zachodzi konieczność jego wygaszenia w związku z ASF. Owce są niepodatne na ten wirus. Ponadto w krajach arabskich występuje znaczny popyt na jagnięta oraz mięso baranie, a ceny są korzystne. Niewątpliwym atutem koncepcji

powiększenia stada owiec w kraju jest dość duża ilość naturalnych łąk i pastwisk, co predestynuje nasz kraj, w tym Polskę wschodnią, do utrzymywania małych przeżuwaczy. Przygotowywany „Program...” będzie wskazywał sposoby i kierunki rozwoju chowu i hodowli owiec uwzględniając kompleksowe podejście do utworzenia pełnego łańcucha produkcyjnego: od stad hodowlanych, poprzez produkcję, ubój i przetwórstwo, aż do odbiorcy końcowego.

Resort rolnictwa przygotował projekt ustawy o zapobieganiu nieuczciwym praktykom rynkowym stosowanym wobec dostawców produktów spożywczych i rolnych przez przedsiębiorców zajmujących się obrotem tymi produktami. Celem projektowanej ustawy jest wyeliminowanie z łańcucha dostaw żywności stosowania nieuczciwych praktyk handlowych przez segment handlu, w tym handlu wielkopowierzchniowego. Silniejsza pozycja negocjacyjna będąca po stronie skonsolidowanych, silniejszych ekonomicznie podmiotów zajmujących się dystrybucją i handlem produktami spożywczymi prowadziła niejednokrotnie do stosowania nieuczciwych praktyk względem producentów

żywności, którzy nie dysponowali wystarczającymi argumentami, aby na równych warunkach prowadzić negocjacje handlowe.

Projekt ustawy reguluje wzajemne relacje między dostawcami artykułów rolnych i spożywczych a handlem, określając te działania, które należą do nieuczciwych praktyk handlowych. Zostało określone również postępowanie w sprawie przeciwdziałania nieuczciwym praktykom rynkowym poprzez wskazanie prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, jako organu właściwego we wszystkich sprawach dotyczących nieuczciwych praktyk rynkowych sprzedawców.

Zmiany w PROW 2014-2020

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zamierza przedstawić Komisji Europejskiej do końca 2016 r. kolejny pakiet zmian Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, który w szczególności uwzględni będzie propozycje zawarte w *Pakcie dla obszarów wiejskich* oraz dalsze elementy uproszczeń we wdrożeniu polityki rozwoju obszarów wiejskich.

■ Zmiany w działaniu M04 Inwestycje w środki trwałe

- Poddziałanie 4.2 – Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój, typ operacji **Przetwórstwo i marketing produktów rol-**

Podczas posiedzenia Komitetu Monitorującego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 24 czerwca 2016 r., pozytywnie został zaopiniowany kolejny pakiet zmian o charakterze merytorycznym, technicznym i finansowym.

Najistotniejsze zmiany PROW 2014-2020 w instrumentach wsparcia o charakterze merytorycznym

■ Zmiany w działaniu M03 Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych

- Poddziałanie 3.1 – Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości, typ operacji **Wsparcie dla nowych uczestników systemów jakości** – zmiana dotyczy wydłużenia okresu pomocy z trzech do pięciu lat, w trakcie którego uczestnicy

Maksymalna wysokość pomocy w ramach operacji „Przetwórstwo i marketing produktów rolnych” została podwyższona do 10 mln zł dla jednego beneficjenta

poszczególnych systemów jakości, będą mogli ubiegać się o refundację kosztów ponoszonych z tytułu uczestnictwa w wybranym systemie jakości.

nych – zmiana polega na zwiększeniu maksymalnej wysokości pomocy w ramach poddziałania z 3 000 000 zł do 10 000 000 zł dla jednego beneficjenta.

■ **Zmiany w działaniu M05 Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzenie odpowiednich środków zapobiegawczych**

● Poddziałanie 5.1 – Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczenie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof, typ operacji **Inwestycje zapobiegające**

rób zakaźnych zwierząt) proponuje się umożliwić rozpoczęcie realizacji operacji i ponoszenie kosztów, które mogą być kwalifikowalne, od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy.

● Poddziałanie 5.2 – Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, nieko-

środków EFRROW w danym typie operacji.

W obecnie obowiązującym PROW 2014-2020 wartość całkowitego kwalifikowalnego kosztu operacji nie może przekroczyć 1 000 000 euro. W przypadku PROW 2014-2020 w Polsce, jednolita dla wszystkich instrumentów wielkość wkładu EFRROW została ustalona na poziomie 63,63% kosztów kwalifikowalnych wydatków publicznych. Limit ten, biorąc pod uwagę jednolitą wielkość wkładu EFRROW oraz maksymalną wysokość pomocy ze środków EFRROW, w przypadku operacji typu „Budowa lub modernizacja dróg lokalnych” nie pozwala na zawłoskowanie w ramach jednego wniosku o przyznanie pomocy o maksymalną wysokość pomocy, natomiast w przypadku pozostałych typów operacji nigdy nie będzie on osiągnięty, co stawia pod znakiem zapytania jego zasadność. Taka zmiana pozwoli we wszystkich typach operacji na wykorzystanie pomocy w ramach jednego wniosku oraz zniweluje ryzyko wystąpienia efektu deadweight.

■ **Zmiany w działaniu M09 Tworzenie grup i organizacji producentów**

● Poddziałanie – Tworzenie grup i organizacji producentów w rolnictwie i leśnictwie, typ operacji **Tworzenie grup i organizacji producentów w sektorze rolnym i leśnym** – proponuje się wprowadzenie zmiany, która ma celu zaktualizowanie kompetencji organów, w zakresie rejestracji oraz nadzoru nad działalnością grup producentów rolnych, z właściwych ze względu na siedzibę grupy marszałków województw na dyrektorów oddziałów terenowych Agencji Rynku Rolnego, właściwych ze względu na siedzibę grupy.

Konieczność przeprowadzenia tej zmiany Programu jest konsekwen-

Utworzono nowy, odrębny obszar wsparcia dla producentów trzody chlewnej w ramach programu bioasekuracji, znajdujących się w strefach objętych restrykcjami weterynaryjnymi, w związku z wystąpieniem na terenie kraju przypadków ASF

niszczeniu potencjału produkcji rolnej – zmiana dotyczy utworzenia nowego, odrębnego obszaru wsparcia, dającego możliwości wsparcia inwestycyjnego producentom trzody chlewnej w ramach programu bioasekuracji, znajdujących się w strefach objętych restrykcjami weterynaryjnymi, w związku z wystąpieniem na terenie kraju przypadków afrykańskiego pomoru świń. Pomoc będzie polegała na refundacji części kosztów zakupu i montażu ogrodzeń lub niecek do dezynfekcji.

Propozycja zmian w działaniu, dotyczy również odstąpienia od ograniczenia, dotyczącego terminu ponoszenia kosztów tj. od momentu zawarcia umowy. Z uwagi na charakter wsparcia (realizowanych najczęściej niezwłocznie po wystąpieniu klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych lub katastrof, w tym cho-

rystnych zjawisk klimatycznych i katastrof, typ operacji **Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej** – propozycja zmiany dotyczy usunięcia zapisu, zgodnie z którym, pomoc może zostać przyznana, jeżeli w gospodarstwie prowadzona jest zarobkowa działalność rolnicza w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej.

■ **Zmiany w działaniu M07 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich**

Proponuje się dokonanie zmian w zakresie maksymalnej wartości całkowitego kwalifikowalnego kosztu operacji, we wszystkich typach operacji i poddziałaniach – zamiast limitu maksymalnego kwalifikowalnego kosztu operacji (1 000 000 euro) proponuje się wprowadzenie limitu kosztów całkowitych (a więc kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych) na poziomie dwukrotności kwoty pomocy ze

W działaniu „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich” proponuje się wprowadzenie limitu kosztów całkowitych (kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych) zamiast limitu maksymalnego kwalifikowalnego kosztu operacji wynoszącego 1 mln euro

cją wejścia w życie w dniu 18 grudnia 2015 r. zmiany ustawy o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw oraz ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r. poz. 1888). W związku z powyższym, konieczne jest dokonanie aktualizacji zapisów Programu w tym zakresie.

■ Zmiany w działaniu M16 Współpraca

● Poddziałanie 16.1 – Wsparcie tworzenia i działania grup operacyjnych EPI na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa, typ operacji **Współpraca w ramach grup EPI:**

- ✓ zmiana dotyczy opisu działania w części „Beneficjenci” i ma na celu precyzyjne wskazanie, iż grupę operacyjną na rzecz innowacji tworzą co najmniej dwa różne podmioty należące do różnych kategorii oraz, iż przynajmniej jeden z członków grupy, reprezentujący jej członków, posiada zdolność prawną do zawierania umów i zaciągania zobowiązań w imieniu grupy operacyjnej,
- ✓ proponuje się także wprowadze-

nie zmiany wskazującej, że członkami grupy mogą być właściciele lasów, a nie posiadacze lasów,

- ✓ propozycja zmiany dotyczy również opisu działania w części dotyczącej warunków kwalifikowalności i polega na wykreśleniu zapisu mówiącego o posiadaniu przez grupę operacyjną formy organizacyjno-prawnej umożliwiającej zawieranie umów i zaciąganie zobowiązań,
- ✓ ponadto, w opisie typu operacji realizowanych w ramach działania, proponuje się usunięcie stwierdzenia, że w ramach działania „Współpraca” wspiera się tworzenie grup operacyjnych na rzecz innowacji,
- ✓ konsekwentnie w opisie kosztów kwalifikowalnych, usunięta zostanie pozycja dotycząca kosztów związanych z aktywizacją potencjalnych partnerów grupy operacyjnej (członków grupy operacyjnej).

Ponadto w związku z uwagami zgłaszanymi przez rolników, organizacje rolnicze i doradców rolniczych, MRiRW przedłożyło pod obrady Komitetu Monitorującego PROW 2014-2020 szereg zmian w zakresie poprawy warunków realizacji, dostosowania do przepisów Unii Europejskiej i przede wszystkim uproszczenia Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego i działania Rolnictwo ekologiczne PROW 2014-2020.

Najważniejsze z nich przedstawiamy poniżej.

■ Zmiany w działaniu M10 Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne

● Poddziałanie 10.2 – Wsparcie dla ochrony oraz zrównoważonego użytkowania i rozwoju zasobów genetycznych w rolnictwie – proponuje się podwyższenie stawki płatności do koni w wariantcie 7.2. **Zachowanie lokalnych ras koni:**

- ✓ konie małopolskie i wielkopolskie – 1900 zł/szt./rok,
- ✓ konie pozostałych ras – 1700 zł/szt./rok.

Podniesienie i zróżnicowanie stawki płatności dla koni objętych wsparciem w ramach operacji dotyczącej zachowania lokalnych ras koni, wynika z wprowadzenia i planowania do wprowadzenia dla koni zimnokrwistych i koni prymitywnych prób użytkowych, z czym wiąże się dodatkowe koszty po stronie hodowców. Dodatkowo, w przypadku koni małopolskich i wielkopolskich, od początku trwania programów ochrony zasobów genetycznych tych koni, wielkości populacji objęte ochroną utrzymują się na niskim poziomie, co stanowi zagrożenie dla zachowania tych ras.

● Zmiana dotyczy rozszerzenia obszaru wdrażania pakietu 2. **Ochrona gleb i wód** na cały kraj, ze względu na projektowane zmiany ustawy Prawo wodne.

W przypadku pakietu 2. Ochrona gleb i wód obszar jego wdrażania ograniczony jest obecnie do ok. 19,2% użytków rolnych w kraju tj. do:

- ✓ obszarów szczególnie zagrożonych erozją wodną (ok. 8,2% UR),
- ✓ obszarów problemowych o niskiej zawartości próchnicy (ok. 3,6% UR),
- ✓ obszarów OSN (7,4% UR).

Przepisy nowej ustawy Prawo wodne przewidują natomiast objęcie obszarem OSN całej Polski.

Stawka płatności dla koni objętych wsparciem w ramach operacji dot. zachowania lokalnych ras koni ma zostać podniesiona i zróżnicowana

Na obszarze całego kraju będzie wdrażany program działań mający na celu zapobieganie lub ograniczanie odpływu azotanów ze źródeł rolniczych, który do tej pory był wdrażany tylko na wyznaczonych obszarach OSN. Dlatego też zasięg realizacji pakietu 2. Ochrona gleb i wód proponuje się rozszerzyć na cały kraj.

■ Zmiany w działaniu M11 Rolnictwo ekologiczne

- Poddziałanie 11.1 – Płatność na rzecz konwersji na ekologiczne praktyki i metody w rolnictwie oraz poddziałanie 11.2 – Płatność na rzecz utrzymania ekologicznych praktyk i metod w rolnictwie – zaproponowano, aby płatność ekologiczna mogła być przyznana również do drzew owocowych, które nie są jeszcze w okresie owocowania oraz do krzewów nieowocujących, jednakże z zachowaniem pozostałych wymogów co do jakości i ilości tych nasadzeń, tj. wymogów dotyczących ukorzenia, spełnienia średnicy elitarnego i kwalifikowanego materiału szkółkarskiego oraz minimalnej obsady.

Obecnie płatność ekologiczna przyznawana jest jedynie w przypadku uprawy drzew owocowych

w okresie owocowania lub krzewów owocujących. Oznacza to, że rolnicy nie mogą otrzymać płatności ekologicznej do nowych nasadzeń drzew lub krzewów, pomimo iż np. spełniają wymogi dotyczące m.in. jakości materiału siewnego roślin sadowniczych i minimalnej liczby drzew/krzewów na hektar, a koszty utrzymania takich plantacji w pierwszych dwóch latach są najwyższe ze względu na koszty pielęgnacji i jednocześnie brak plonu, który zrekompensowałby przynajmniej w części powyższe koszty. Płatność ekologiczna przyznawa-

Zaproponowano, aby płatność ekologiczna mogła być przyznana również do drzew owocowych, które nie są jeszcze w okresie owocowania

27 kwietnia 2016 r. nastąpiło Decyzją Wykonawczą KE, zatwierdzenie pierwszej modyfikacji PROW 2014-2020. Natomiast proponowane zmiany do Programu (druga modyfikacja), KE może zatwierdzić nie wcześniej niż w 2017 roku, ze względu na dopuszczalną w danym roku liczbę zmian Programu.

na jedynie do drzew w okresie owocowania i krzewów owocujących może być też utrudnieniem w przypadku porażenia plantacji chorobami i konieczności likwidacji dotychczasowej plantacji w celu dokonania nowych nasadzeń.

Dzięki odstąpieniu od ww. wymogu, rolnik będzie mógł otrzymać płatność do plantacji sadowniczych także w roku rozpoczęcia zobowiązania ekologicznego tożsamym z rokiem nasadzenia nowymi sadzonkami pomimo, że plantacje te nie są jeszcze owocujące.

Proponowana zmiana wychodzi zatem naprzeciw postulatom rolników, organizacji ekologicznych oraz jest jednym z postanowień Grupy Roboczej ds. Środowiska i Klimatu przy Komitecie Monitorującym PROW 2014-2020.

Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich

☎ 22 623 18 42

Zdjęcia: fotolia, ©Pantherstock/Photogenica

Wytworzone bez GMO

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społecznym Minister Rolnictwa podjął kroki w celu wprowadzenia w Polsce systemu znakowania żywności wolnej od GMO. Celem tego działania jest umożliwienie konsumentom wyboru produktów, które odpowiadają ich preferencjom i wymaganiom.

Jest to uzasadnione w świetle wątpliwości, co do długofalowego wpływu genetycznych modyfikacji na zdrowie ludzi. Skutkiem tych właśnie obaw jest deklarowana przez społeczeństwo polskie niechęć do GMO. Przyjęcie tych rozwiązań pozwoli na wzbogacenie rynku o kategorię produktów oznakowanych jako wolne od GMO lub jako wyprodukowane bez użycia GMO. Produkty, które wejdą do systemu znakowania, to przede wszystkim surowce roślinne, w tym do produkcji pasz oraz produkty pochodzenia zwierzęcego: mięso, mleko, jaja, sery.

Takie znakowanie to dla konsumentów nie tylko pewność, że nabywany produkt sam w sobie nie zawiera GMO. W przypadku produktów pochodzenia zwierzęcego to również pewność, że zwierzęta od których pochodzą jaja, mięso,

mleko czy ich przetwory nie były karmione paszami zawierającymi GMO. Zwiększenie popytu na takie produkty wpłynie jednocześnie na wzrost wykorzystania rodzimych źródeł białka roślinnego m.in. roślin strączkowych i rzepaku, czyli wzrost udziału w produkcji pasz surowców wyprodukowanych w kraju i wolnych od GMO. Surowce z krajowych upraw będą stopniowo zastępować obecnie masowo importowaną i stosowaną w przemyśle paszowym śrutę sojową otrzymywaną z nasion soi GMO. Niezależnie od niechęci społeczeństwa do stosowania GMO w żywności, ograniczenie importu surowca z dalekich zakątków świata (Brazylia), a w jego miejsce zastosowanie surowców produkowanych przez polskich rolników ma ogromne znaczenie ekonomiczne dla krajowej gospodarki. Sta-

nowią jednocześnie zabezpieczenie Polski na wypadek nieprzewidzianych zawirowań globalnego rynku produktów żywnościowych.

Należy podkreślić, że takie systemy znakowania z powodzeniem sprawdzają się od wielu lat w krajach takich jak Niemcy, Austria, Francja i Słowenia. Od roku 2016 system znakowania żywności wolnej od GMO wprowadzony został na Węgrzech.

Podobnie jak w większości tych krajów, w polskim projekcie ustawy proponuje się, aby za zapewnienie standardów wytwarzania produktów oznakowanych jako „wolne od GMO” był odpowiedzialny producent, opierając się na samokontroli oraz kontroli dostawców i przetwórców biorących udział w procesie wytwarzania produktu końcowego. Nadzór nad produkcją „wolną od GMO” będzie sprawować nowa Inspekcja Bezpieczeństwa Żywności. Planowane wejście w życie ustawy to początek roku 2018 r.

Departament Hodowli

i Ochrony Roślin

☎ 22 623 21 51

Zdjęcia: fotolia

Do systemu znakowania wejdą surowce roślinne oraz produkty pochodzenia zwierzęcego: mięso, mleko, jaja i sery

Realizacja niektórych zadań ARiMR

W opracowanym projekcie ustawy zmieniającej ustawę z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2014 r. poz. 1438, z 2015 r. poz. 308 i 349 oraz z 2016 r. poz. 50) wprowadza się zmiany, które mają na celu:

- ujednoczenie zasad szacowania szkód powstałych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych przez komisje powołane przez wojewodów;
- stworzenie możliwości prawnych kierownikowi biura powiatowego lub dyrektorowi oddziału regionalnego, w którym wystąpiła kumulacja określonego rodzaju zadań, skorzystania z pomocy pracowników zatrudnionych w innym biurze powiatowym lub oddziale regionalnym, które realizuje analogiczne zadania i które jednocześnie w danym momencie mogą wesprzeć inne biura lub oddziały w realizacji zadań;
- podwyższenie z 15 tys. zł do 40 tys. zł kwoty, powyżej której do umorzenia wierzytelności wymagana jest zgoda Ministra Finansów;
- umożliwienie Prezesowi ARiMR umarzania wierzytelności z urzędu w przypadku, gdy nie odzyskano wierzytelności w wyniku przeprowadzonego postępowania likwidacyjnego albo upadłościowego, a także gdy zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji wierzytelności ARiMR, lub postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne;
- jednoznaczne uregulowanie sposobu dochodzenia kwot niena-

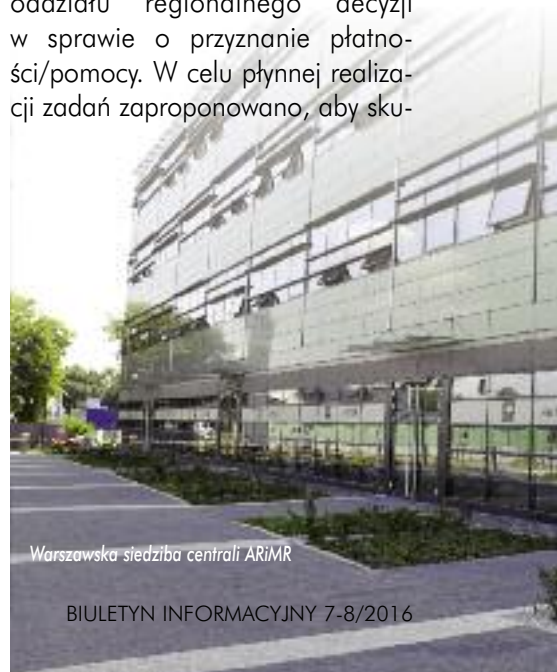
leżnie lub nadmiernie pobranych płatności przez spółkę lub wspólników spółki cywilnej, która została rozwiązana;

- stworzenie możliwości odzyskania należności ujętych w księdze dłużników w zakresie środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz budżetu krajowego przez przerwanie biegu terminu przedawnienia do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego;
- stworzenie podstaw prawnych umożliwiających dokonywanie potrąceń należności pozostających do odzyskania z funduszy strukturalnych współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOiGR) Sekcja Orientacji i Sekcja Gwarancji oraz z Instrumentu Finansowego Wspierania Rybołówstwa (FIFG), z krajowych środków publicznych przeznaczonych na współfinansowanie wydatków realizowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG), Europejskiego Funduszu Rolniczego Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), Europejskiego Funduszu Rybackiego lub Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego;
- zwolnienie z podatku dochodowego od osób fizycznych kwoty umorzonych wierzytelności, o których mowa w art. 24 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

W celu realizacji wniosków związków i organizacji rolniczych o ujednoczenie zasad szacowania szkód poprzez m.in. opracowanie obowiązującego w całym kraju formularza oszacowania szkód, w zmianie do

ustawy zaproponowano przepis, że formularz protokołu oszacowania szkód opracowuje i udostępnia minister właściwy do spraw rozwoju wsi.

Biura powiatowe ARiMR równolegle obsługują różne schematy pomocowe, tj. płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, 7 schematów pomocowych regulowanych ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, programy pomocowe wynikające z sytuacji na rynku rolnym. W poszczególnych biurach powiatowych i oddziałach regionalnych ARiMR występuje różna liczba i złożoność spraw obsługiwanych w ramach poszczególnych instrumentów wsparcia, kończących się, co do zasady, wydaniem przez właściwego kierownika biura powiatowego albo dyrektora oddziału regionalnego decyzji w sprawie o przyznanie płatności/pomocy. W celu płynnej realizacji zadań zaproponowano, aby sku-

Warszawska siedziba centrali ARiMR

mulowane zadania w poszczególnych biurach powiatowych i oddziałach regionalnych były realizowane w chwilowo mniej obciążonych biurach lub oddziałach, na podstawie odrębnych upoważnień. Proponowana zmiana umożliwi optymalizację wykorzystania zasobów kadrowych ARiMR, a poprzez to zapewni poprawę efektywności realizacji zadań przez Agencję na poziomie biur powiatowych i oddziałów regionalnych bez konieczności angażowania dodatkowych środków finansowych. Zasadniczym znaczeniem dla wprowadzenia tej zmiany jest również umożliwienie sprawniejszej i szybszej obsługi wniosków rozpatrywanych przez kierowników biur powiatowych i dyrektorów oddziałów regionalnych oraz umożliwienie zakończenia ich obsługi w podobnym terminie na terenie całego kraju.

Kwota 15 tys. zł, powyżej której do umorzenia wierzytelności wymagana jest zgoda Ministra Finansów została ustalona w 2003 r. i dotychczas nie była waloryzowana.

Przeprowadzona analiza spraw dotyczących dłużników zarejestrowanych w księdze dłużników wskazuje, że pomimo wyczerpania wszelkich przewidzianych prawem możliwości dochodzenia wierzytelności ARiMR oraz posiadania dokumentacji potwierdzającej występowanie przesłanek ustawowych do umorzenia tych wierzytelności, brak wniosku dłużnika o umorzenie wierzytelności

uniemożliwia prowadzenie dalszego postępowania w sprawie. Najczęściej dotyczy to spraw, w których zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia egzekucji wierzytelności ARiMR lub postępowanie egzekucyjne okazało się bezskuteczne. Brak złożenia wniosku o umorzenie wierzytelności ze strony dłużników, pomimo wielokrotnego kierowania do nich pism, zawierających informacje o przesłankach, warunkach, trybie oraz formie, w jakiej należy złożyć wniosek o umorzenie wierzytelności, nie pozwala na uruchomienie przez Agencję procedury związanej z rozpatrzeniem wniosku i ewentualnym umorzeniem wierzytelności. W praktyce powoduje to, że wysokość wykazanego w rejestrach ARiMR zadłużenia sukcesywnie zwiększa się o kwotę naliczanych odsetek od niespłaconego zadłużenia. Zaproponowano zatem, aby w takich sytuacjach Prezes ARiMR był upoważniony do umarzania wierzytelności bez wniosku dłużnika.

Z kolei zwiększenie możliwości odzyskania należności ujętych w księdze dłużników w zakresie środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz budżetu krajowego ma zapewnić możliwość przerwania biegu terminu przedawnienia. Termin ten zostaje przerwany wskutek zastosowania środka egzekucyjnego, o którym podatnik został poinformowany, poza przypadkami określonymi w art. 70 § 4 *Ordynacji podatkowej*, także na skutek doręczenia dłużnikowi upomnienia.

Następna proponowana zmiana w ustawie dotyczy stworzenia podstawy prawnej do dokonywania potrąceń należności pozostających do odzyskania z funduszy strukturalnych współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOiGR) oraz z Instrumentu Finansowego

Wspierania Rybołówstwa (FIG) z krajowych środków publicznych przeznaczonych na współfinansowanie wydatków realizowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) lub Europejskiego Funduszu Rolniczego Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW). W latach 2004-2006 instrumenty polityki strukturalnej UE były realizowane w ramach Narodowego Planu Rozwoju, obejmującego Sektorowy Program Operacyjny „Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich 2004-2006” oraz „Sektorowego Programu Operacyjnego Rybołówstwo i przetwórstwo ryb 2004-2006”.

ARiMR, jako instytucja wdrażająca powyższe programy, jako wierzyciel, ma obowiązek dochodzenia należności z tytułu środków wypłaconych w ramach tych programów wraz z odsetkami. Ponadto ARiMR, jako instytucja płatnicza, zagwarantowała, aby końcowi beneficjenci otrzymali płatność z funduszy w możliwie najszybszym czasie i w pełnej wysokości. W ramach ww. programów nie dokonywano żadnych potrąceń, wstrzymań płatności lub innych specyficznych obciążeń, które mogłyby obniżyć powyższe kwoty wypłacane beneficjentom. Przepisy Unii Europejskiej wskazują na konieczność odzyskiwania środków z należytą starannością oraz zapewniania poboru dochodów Unii Europejskiej i ochronę jej praw.

W zmianach do ustawy zaproponowano również, aby kwoty wierzytelności umorzone przez ARiMR były zwolnione z podatku dochodowego od osób fizycznych.

Nowe przepisy wejdą w życie 14 dni od dnia ogłoszenia ustawy w Dzienniku Ustaw.

Departament Finansów

☎ 22 623 20 21

Zdjęcie: archiwum ARiMR

Zmiany w systemie doradztwa rolniczego

Sejm RP uchwalił w czerwcu br. ustawę o nowelizacji ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego. Celem nowelizacji jest przeniesienie podległości wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego (ODR) z zarządów województw do ministra właściwego do spraw rozwoju wsi. W związku ze zmianą podległości i nadzoru zmianie ulega status prawny tych jednostek, które z samorządowych wojewódzkich osób prawnych stają się państwowymi jednostkami organizacyjnymi posiadającymi osobowość prawną.

rozwoju wsi nowych Społecznych Rad Doradztwa Rolniczego.

Pomimo przeniesienia podległości, samorząd wojewódzki, poprzez udział przedstawicieli w pracach Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego będzie miał wpływ na działalność ODR-u, w tym na realizację jego programu działalności. Zgodnie

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi będzie nadawał statuty, powoływał dyrektorów według jednolitych kryteriów odnośnie do osób pełniących to stanowisko oraz powoływał członków Rad Społecznych Doradztwa Rolniczego działających przy wojewódzkich ośrodkach doradztwa rolniczego. Zmiana organu sprawującego nadzór pozwoli na ujednoczenie sposobów działania, ponieważ Minister będzie zatwierdzał roczne programy działalności, plany finansowe oraz sprawozdania z ich realizacji. Dotychczas Minister przekazywał, na podstawie umowy, środki finansowe – dotację celową z budżetu państwa na realizację zadań ustawowych, w tym na wynagrodzenia dla pracowników i utrzymanie ODR-ów. Obecnie możliwe będzie zapewnienie efektywniejszego wykorzystania dotacji celowej poprzez zapewnienie spójności pomiędzy realizowanymi zadaniami ośrodków a priorytetami i wyzwaniem dla rolnictwa i obszarów wiejskich, określonymi przez UE w ramach Wspólnej Polityki Rolnej oraz Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dokumentach programowych.

Zmianie ulegnie skład Rad Społecznych Doradztwa Rolniczego

W czerwcu br. ustawa o jednostkach doradztwa rolniczego została znowelizowana

działających przy wojewódzkich ośrodkach doradztwa rolniczego – zwiększa się liczba członków z 11 do 12, ponieważ dodatkowo w skład Rady wejdzie przedstawiciel ministra właściwego do spraw rozwoju wsi. Dotychczas Minister nie miał swojego przedstawiciela w Radach, działających przy wojewódzkich ośrodkach doradztwa rolniczego. Kadencje Rad trwające w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy, upływają w dniu poprzedzającym dzień powołania nowych Rad. Znowelizowana ustawa wyznacza termin 60 dniowy od dnia wejścia w życie jej przepisów na powołanie przez ministra właściwego do spraw

z przepisami ustawy, zadania ODR-ów realizowane powinny być we współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem kierunków rozwoju wyznaczonych w regionalnych i lokalnych programach rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich, ustalanych przez właściwe organy samorządu terytorialnego. ODR-y nadal będą mogły otrzymywać dotacje podmiotowe z budżetów jednostek samorządu terytorialnego na wykonywanie zadań z zakresu doradztwa rolniczego.

Departament Spraw Społecznych

i Oświaty Rolniczej

☎ 22 623 15 75

Zdjęcie: fotolia

Zredukujemy deficyt białka w paszach

Zakaz wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego będzie obowiązywał od 1 stycznia 2021 r.

W Polsce, podobnie jak i w pozostałych krajach UE, występuje deficyt białka paszowego, który uzupełniany jest importem śruty sojowej, głównie z Argentyny, Paragwaju, Brazylii i USA. Obecnie Polska nie ma realnych możliwości całkowitego zastąpienia śruty sojowej innymi alternatywnymi produktami białkowymi pochodzenia krajowego, a jej substytucja jest mocno ograniczona czynnikami uprawowymi i żywieniowymi.

Celem nadrzędnym dla Rządu jest opracowanie i wdrożenie rozwiązań systemowych umożliwiających stopniowe odchodzenie od stosowania

Ustawą z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. 2014, poz. 398) wprowadzony został zakaz wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego (art. 15 ust. 1 pkt 4). Zgodnie z art. 65 tej ustawy zakaz ten miał wejść w życie po upływie 2 lat od dnia jej ogłoszenia, tj. od dnia 12 sierpnia 2008 r.

Termin jego wejścia w życie był trzy razy odraczany w czasie. Po raz pierwszy do 2008 r., następnie do 2013 r., a kolejną zmianę terminu wejścia w życie wprowadzono ustawą z dnia 13 lipca 2012 r. o zmianie ustawy o paszach (Dz. U. z 2012 r. poz. 1007), gdzie zgodnie z jej art. 65 zakaz wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego będzie obowiązywał od dnia 1 stycznia 2017 r.

Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 12 lipca 2016 r. przyjęła projekt ustawy o zmianie ustawy o paszach. Nowelizowana ustawa ma na celu zmianę przepisu art. 65 w zakresie terminu wejścia w życie zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego.

kowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego. Zgodnie z tym projektem przedmiotowy zakaz będzie obowiązywał od 1 stycznia 2021 r.

Polityka Rządu RP wobec zagadnienia GMO w paszach jest zgodna z Ramowym Stanowiskiem Rządu RP z dnia 18 listopada 2008 r., na podstawie którego Rząd RP dą-

Na 1 stycznia 2021 r. został przesunięty zakaz wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych

ży do tego, by Polska pozostała krajem wolnym od GMO. Jednocześnie mając na względzie obowiązki wynikające z członkostwa Polski w Unii Europejskiej deklarujemy przestrzeganie obowiązującego prawa UE w tym zakresie.

w żywieniu zwierząt pasz pochodzących z roślin genetycznie modyfikowanych i zastępowanie ich paszami pochodzącymi z upraw roślin białkowych krajowego pochodzenia.

Działania, które zostały podjęte i będą kontynuowane w celu zwiększenia

W ramach wieloletniego programu „Zwiększenie wykorzystania krajowego białka paszowego...” prowadzone są badania genetyczne wspomagające hodowlę rodzimych odmian roślin strączkowych: grochu, bobiku, soi...

szczenia bezpieczeństwa białkowego to:

- Program restytucji produkcji gatunków rodzimych roślin strączkowych w celu częściowego zastąpienia importowanej śruty sojowej podjęty przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi od roku 2010.

- Wieloletni program badawczo-wdrożeniowy *Ulepszanie krajowych źródeł białka roślinnego, ich produkcji, systemu obrotu i wykorzystania w paszach* zakończony w 2015 r., którego wyniki są przedmiotem wdrażania.

- Program wieloletni pt. *Zwiększenie wykorzystania krajowego białka paszowego dla produkcji wysokiej jakości produktów zwierzęcych w warunkach zrównoważonego rozwoju na lata 2016-2020*, w którym będą w dalszym ciągu realizowane badania genetyczne wspomagające hodowlę rodzimych odmian roślin strączkowych, badania agrotechniczne i żywieniowe, badania nad doskonaleniem rynkowego systemu obrotu rodzimymi roślinami białkowymi, oraz badania nad zwiększeniem potencjału trwałych użytków zielonych. Gatunki, nad którymi będą prowadzone badania to: groch, łubiny: biały, żółty i wąskolistny, bobik oraz krajowe odmiany soi. Soja nie była objęta programem wieloletnim realizowa-

nym w latach 2011-2015 *Ulepszanie krajowych źródeł białka roślinnego, ich produkcji, systemu obrotu i wykorzystania w paszach*.

Program wieloletni na lata 2016-2020 ma celu zaproponowanie rozwiązań, które będą mogły pomóc w rozwiązaniu zidentyfikowanych

... oraz łubiny żółtego, białego i wąskolistnego

w programie wieloletnim 2011-2015 krytycznych elementów, hamujących rozwój rynku roślin białkowych w Polsce.

- Analiza opracowanych przez Państwowy Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy ekspertyz w zakresie możliwości stosowania alternatywnego żywienia zwierząt wysokobiałkowymi materia-

łami paszowymi innymi niż genetycznie modyfikowana śruta sojowa w aspekcie skutków ekonomicznych, organizacyjnych i produkcyjnych w Polsce, w świetle możliwości wprowadzenia zakazu GMO.

- Skarmianie krzyżowe mączek mięsno-kostnych pod warunkiem zmian legislacyjnych w prawie Unii Europejskiej umożliwiającym ich stosowanie w żywieniu zwierząt.

- Umożliwienie stosowania w żywieniu zwierząt tzw. białka z owadów, pod warunkiem wpisania do katalogu materiałów paszowych tego białka jako materiału paszowego.

- Wykorzystanie śruty rzepakowej, która obecnie nie jest w pełni wykorzystywana przez krajowych przetwórców.

- Analizę wyników programu hodowlanego dot. roślin strączkowych i soi niemodyfikowanej genetycznie.

- Weryfikacja zasad udzielania wsparcia w ramach instrumentów PROW 2014-2020 *Premie dla młodych rolników i Restrukturyzacja małych gospodarstw*.

- Uruchomienie działania *Współpraca objętego PROW 2014-2020*.

Departament Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii

☎ 22 623 18 43

Zdjęcia: fotolia

Dla dzieci rolników

Ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków

Każdego roku słyszy się o wypadkach w gospodarstwach rolnych. Często są to wypadki z udziałem dzieci. Pomimo transformacji polskiego rolnictwa, w wyniku której rolnicy w znacznej mierze odeszli od ręcznego wykonywania prac polowych na rzecz nowoczesnego, bardziej bezpiecznego i specjalistycznego sprzętu, nie wyeliminowało to w pełni nieszczęśliwych wypadków w gospodarstwach rolnych.

Wychodząc naprzeciw tym problemom, na wniosek Rady Ubezpieczenia Społecznego Rolników, Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wystąpił do Rady Nadzorczej Funduszu Składkowego Ubezpieczenia Społecznego Rolników, o umożliwienie ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków dzieci rolników.

22 czerwca 2016 r. Rada Nadzorcza Funduszu Składkowego Ubezpieczenia Społecznego Rolników podjęła uchwałę w sprawie zawarcia umowy Ubezpieczenia

od następstw nieszczęśliwych wypadków, w której ubezpieczonymi będą dzieci w wieku do dnia ukończenia 16 roku życia, pozostające

w swoim zasięgu całego świata.

Obecnie trwają prace związane z postępowaniem o udzielenie za-

Ubezpieczone od następstw nieszczęśliwych wypadków będą dzieci do dnia ukończenia 16 roku życia, pozostające we wspólnym gospodarstwie domowym z rodzicami lub opiekunami prawnymi, z których przynajmniej jedno jest objęte w pełnym zakresie ubezpieczeniem w KRUS

we wspólnym gospodarstwie domowym z rodzicami lub opiekunami prawnymi, z których przynajmniej jedno jest ubezpieczone w pełnym zakresie w KRUS. Ochrona ubezpieczeniowa będzie obowiązywać przez całą dobę i obej-

mówienia publicznego na opisywane ubezpieczenie.

Departament Spraw Społecznych

i Oświaty Rolniczej

☎ 22 623 15 75

Zdjęcie: M. Niestony

Rozwój sieci resortowych szkół rolniczych

Minister rolnictwa i rozwoju wsi Krzysztof Jurgiel w obecności podsekretarza stanu Rafała Romanowskiego, nadzorującego tworzenie i prowadzenie resortowych szkół rolni-

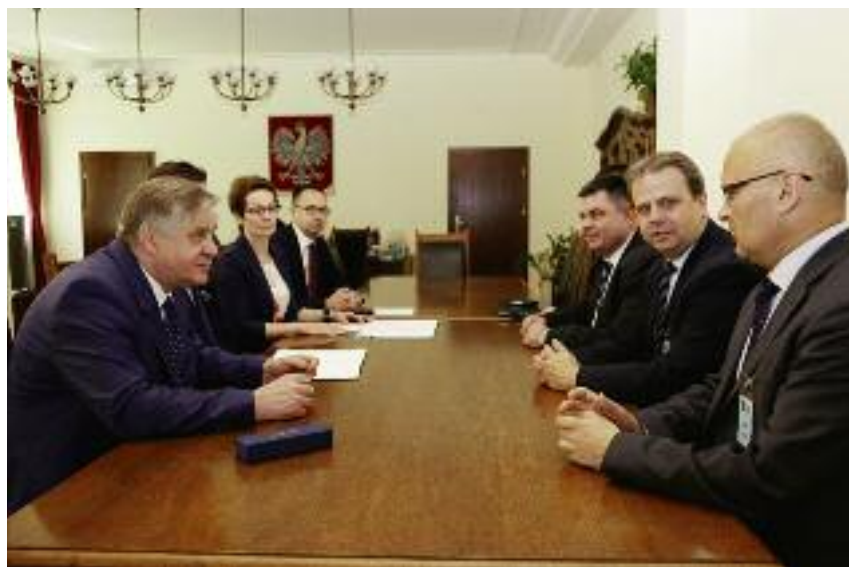
czych, podpisał 13 czerwca 2016 r. Porozumienie w sprawie przejęcia szkół rolniczych wchodzących w skład Zespołu Szkół Agrotechnicznych i Ogólnokształcących w Swarzędzie oraz 1 lipca 2016 r.

Porozumienie w sprawie przejęcia szkół rolniczych wchodzących w skład Zespołu Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego w Żarnowcu. Podpisy złożyli także odpowiednio Starosta i Wicestaro-

sta Tczewski oraz Starosta i Wicestarosta Zawierciański. Oznacza to, że od 1 stycznia 2017 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi stanie się organem prowadzącym i sprawującym nadzór pedagogiczny nad

ustawicznego oraz nad Krajowym Centrum Edukacji Rolniczej w Brwinowie (KCER) – jedyną w Polsce publiczną placówką doskonalenia nauczycieli przedmiotów zawodowych, którzy nauczają w szkołach rol-

Wszystkie resortowe szkoły rolnicze, w tym nowo przejęte, oraz KCER w Brwinowie biorą aktywny udział w procesie przygotowania kadr na potrzeby sektora rolno-spożywczego, a także w systemie zintegrowanej edukacji i wdrażania nowoczesnej wiedzy oraz innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie. W procesie tym biorą udział także instytuty badawcze, uczelnie rolnicze, ośrodki doradztwa rolniczego, a także inne podmioty pracujące na rzecz edukacji rolniczej. Szkoły rolnicze odgrywają szczególną rolę w realizacji strategii zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, powinny one łączyć wiedzę z praktyką zawodową, kreować procesy innowacji gospodarczych i wpływać na zmiany społeczne, służyć podnoszeniu poziomu i zwiększeniu konkurencyjności polskiego rolnictwa. Powinny również odpowiadać na aktualne potrzeby gospodarcze, a także kształtować postawy obywatelskie, podtrzymywać tradycje i kulturę wsi polskiej oraz prezentować jej dorobek. Jako wzorcowe

Minister Krzysztof Jurgiel oraz Starosta i Wicestarosta Tczewski podpisują dokumenty przejęcia szkół w Swarzędzie

przejętymi szkołami rolniczymi w Swarzędzie (woj. pomorskie) i w Żarnowcu (woj. śląskie).

Podpisanie Porozumień stanowi realizację zadań w zakresie edukacji i wiedzy na obszarach wiejskich, zaplanowanych w Programie działań Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na lata 2015-2019, dotyczących między innymi kontynuacji procesu przejmowania szkół, które zachowały tzw. „czystość kształcenia rolniczego”.

Zawarte Porozumienia to także odpowiedź na zgłoszoną w bieżącym roku propozycję Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, skierowaną do Starostów i Prezydentów Miast, odnośnie przejęcia szkół.

Obecnie Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi jest organem prowadzącym oraz sprawującym nadzór pedagogiczny nad 45 zespołami szkół centrami kształcenia rolniczego na terenie całego kraju (poza województwem pomorskim), w skład których wchodzi centra kształcenia

Włączenie do sieci istniejących szkół resortowych pierwszej resortowej szkoły rolniczej na terenie województwa pomorskiego

Dokumenty przejęcia szkół w Żarnowcu zostały podpisane przez ministra Krzysztofa Jurgieła oraz Starostę i Wicestarostę Zawierciańskiego

(w Swarzędzie) oraz przejęcie szkoły w województwie śląskim (w Żarnowcu), stanowi uzupełnienie ogólnokrajowej sieci resortowych szkół rolniczych.

ośrodki, resortowe szkoły rolnicze mogą wskazywać drogę rozwoju kształcenia rolniczego innym szkołom i placówkom oświatowym w kraju.

Warto zaznaczyć, że od kilku lat rośnie zainteresowanie młodzieży szkołami i zawodami rolniczymi. W celu wzmocnienia rangi kształcenia rolniczego w procesie rozwoju rolnictwa i wsi, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi planuje w latach 2015-2019 rozszerzenie sieci resortowych szkół rolniczych o kolejne jednostki.

Przepisy ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156, z późn. zm.) określają, że minister właściwy do spraw rolnictwa może zakładać i prowadzić:

- publiczne szkoły rolnicze oraz placówki o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym oraz
- publiczne placówki doskonalenia nauczycieli przedmiotów zawodowych, którzy nauczają w szkołach rolniczych (art. 5 ust. 3d).

Prowadzenie publicznych szkół rolniczych i placówek rolniczych o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym może być przekazywane w drodze porozumienia zawieranego pomiędzy ministrem do spraw rolnictwa a jednostką samorządu terytorialnego (art. 5 ust. 5e i 5f ww. ustawy). Przejęcie prowadzenia szkół rolniczych może nastąpić na mocy podpisanego porozumienia pomiędzy Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi a samorządem powiatowym. W porozumieniu, strony określają sposób, warunki oraz termin przekazania szkoły z uwzględnieniem mienia będącego we władaniu szkoły, a także zasady finansowania. Przed podpisaniem porozumienia samorząd powiatowy powinien wyrazić zgodę na przekazanie szkoły wraz z mieniem będącym w jej trwałym zarządzie, w formie uchwały Rady Powiatu. Treść uchwały powinna wskazywać typy szkół planowanych do przekazania Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi, z określeniem zawodów, w ja-

kich realizowane jest kształcenie. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi może być organem prowadzącym wyłącznie dla szkół kształcących w zawodach, dla których właściwym jest minister do spraw rolnic-

ba uregulowania zmian organizacyjnych wynika również z tego, że faktyczne przejęcie prowadzenia szkół rolniczych może nastąpić jedynie z początkiem roku budżetowego (kalendarzowego), co ściśle

Krajowa sieć resortowych szkół rolniczych

twu, rozwoju wsi i rynków rolnych, zgodnie z klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego. W związku z powyższym, jeżeli w zespole szkół funkcjonują szkoły inne niż kształcące w zawodach rolniczych, muszą być one wyłączone z zespołu. Dla szkół nierolniczych organem prowadzącym nadal pozostaje starostwo powiatowe. W przypadku prowadzenia przez jedną szkołę (np. technikum) kształcenia w kilku zawodach, z których część to zawody rolnicze a część nierolnicze, organ prowadzący szkołę, przed zawarciem porozumienia o przekazaniu prowadzenia szkoły Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi, powinien dokonać przekształcenia tej szkoły w drodze art. 59 ustawy o systemie oświaty. Potrze-

wiąże się z koniecznością zabezpieczenia środków finansowych w budżecie MRiRW.

Należy pamiętać, że przejęcie szkoły rolniczej jest działaniem dobrowolnym i wymaga rozważenia przez zainteresowane strony. Obecnie wiele samorządów występuje do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z inicjatywą zawarcia porozumienia w sprawie przekazania szkół rolniczych. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w prowadzonych postępowaniach kieruje się przede wszystkim zapewnieniem racjonalności sieci szkół resortowych.

Departament Spraw Społecznych
i Oświaty Rolniczej
☎ 22 623 15 75
Zdjęcia: archiwum MRiRW

Odnawialne źródła energii

Zmiany w przepisach dotyczących ich wykorzystania na obszarach wiejskich

W Polsce założenia dla rozwoju energetyki odnawialnej zostały określone w szeregu dokumentach rządowych, w tym: *Polityce energetycznej Polski do roku 2030*, *Kierunkach budowy biogazowni rolniczych w Polsce w latach 2010-2020* oraz *Krajowym planie działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych*. Celem strategicznym polityki państwa jest zwiększanie wykorzystania zasobów energii odnawialnej, tak aby udział tej energii w końcowym zużyciu energii brutto osiągnął w 2020 roku wielkość 15%.

Podstawowym aktem prawnym, który reguluje zasady wytwarzania, wykorzystania oraz zasady wsparcia energii ze źródeł odnawialnych jest ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o *odnawialnych źródłach energii* (Dz. U. poz. 478, 2365 oraz z 2016 r. poz. 925).

■ Energetyka prosumencka

Ostatnia nowelizacja ustawy o *odnawialnych źródłach energii*, która weszła w życie 1 lipca 2016 r. wprowadziła szereg istotnych zmian, w szczególności ułatwiających rozwój energetyki odnawialnej na obszarach wiejskich. W art. 2

pkt 27a ustawy została wprowadzona definicja prosumenta. Został on określony jako odbiorca końcowy, dokonujący zakupu energii elektrycznej na podstawie umowy kompleksowej, wytwarzający energię elektryczną wyłącznie z odnawialnych źródeł energii w mikroinstalacji w celu jej zużycia na potrzeby własne, niezwiązane z wykonywaną działalnością gospodarczą regulowaną ustawą z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 584, z późn. zm.).

Takie zdefiniowanie prosumenta umożliwia wytwarzanie przez rolników energii elektrycznej w mikroinstalacji oraz wykorzystanie tej ener-

gii nie tylko na potrzeby gospodarstwa domowego rolnika, ale również prowadzonej działalności rolniczej. Działalność rolnicza, co do zasady, jest działalnością gospodarczą, ale nie podlega regulacjom ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Tym samym rolnik, wytwarzający energię elektryczną w mikroinstalacji, jest prosumentem.

Nowa definicja prosumenta rozszerzyła znacząco zakres podmiotów, które mogą korzystać z nowych rozwiązań. Poprzez określenie, że są to odbiorcy końcowi, którzy wykorzystują wytworzoną energię do celów innych niż działalność gospodarcza regulowana ustawą

Zasada opustów została określona w art. 4 ustawy i polega na możliwości „okresowego zmagazynowania” wytworzonej energii elektrycznej w sieci.

W przypadku gdy prosument wytworzy w danym momencie więcej energii niż zużyje, nadwyżkę będzie mógł wprowadzić do sieci i odebrać ją w innym momencie, jednak nie później niż przed upływem 365 dni od dnia jej wprowadzenia do sieci. Prosument będzie rozliczał się ze sprzedawcą energii w ramach opustów w stosunku 1 do 0,7 (tzn. w przypadku wprowadzenia do sieci 1 kWh prosument będzie mógł odebrać 0,7 kWh). W przypadku

stanowią główną pozycję kosztów dystrybucji. Prosument będzie zobowiązany do ponoszenia jedynie opłat stałych, których wysokość może być różna w zależności od operatora sieci i kształtować się na poziomie 150-250 zł rocznie.

Takie zasady rozliczeń prosumentów będą obowiązywały przez 15 lat od dnia wytworzenia po raz pierwszy energii w danej mikroinstalacji. Dodatkowo prosument może ubiegać się o dofinansowanie do budowy mikroinstalacji, co powinno zwiększyć opłacalność tego rodzaju inwestycji.

■ Biogazownie rolnicze

Mając na uwadze pozytywny wpływ biogazowni rolniczych na poprawę warunków funkcjonowania gospodarstw rolnych, w szczególności prowadzących produkcję zwierzęcą, w ustawie o odnawialnych źródłach energii wprowadzone zostały zmiany ułatwiające rozwój mikroinstalacji biogazu rolniczego o zainstalowanej mocy elektrycznej do 40 kW lub rocznej wydajności biogazu do 160 tys. m³. W nowym brzmieniu w art. 19 ustawy o odnawialnych źródłach energii wprowadzona została definicja mikroinstalacji biogazu rolniczego oraz określono, że wytwarzanie i sprzedaż energii elektrycznej, ciepła lub biogazu rolniczego z mikroinstalacji biogazu rolniczego lub mikroinstalacji służącej do wytwarzania energii elektrycznej z biogazu rolniczego, stanowi działalność wytwórczą w rolnictwie w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Celem tej zmiany było umożliwienie sprzedaży energii oraz biogazu przez rolników prowadzących gospodarstwa rolne bez konieczności rejestracji odrębnej, pozarolniczej działalności gospodarczej. Niewielka skala tego rodzaju działalności stanowi podstawę do stwierdzenia, że surowce wykorzystywane do pro-

Ostatnia nowelizacja ustawy o odnawialnych źródłach energii umożliwia rolnikom wytwarzanie energii elektrycznej w mikroinstalacji oraz wykorzystanie jej nie tylko na potrzeby gospodarstwa domowego, ale również prowadzonej działalności rolniczej

o swobodzie działalności gospodarczej, prosumentami mogą być wszystkie instytucje użyteczności publicznej jak np. szkoły, gminy, itp.

Zdefiniowanie prosumenta umożliwiło również określenie warunków wykorzystania wytworzonej przez niego energii. Co do zasady, prosument może wytwarzać energię wyłącznie na własne potrzeby, a zatem nie może jej sprzedawać. W art. 4 ustawy o odnawialnych źródłach energii zostały określone zasady rozliczeń prosumenta z operatorem sieci dystrybucyjnej oraz sprzedawcą energii w formie tzw. „opustów”.

najmniejszych mikroinstalacji o mocy zainstalowanej do 10 kW, zastosowano wyższy współczynnik rozliczenia wynoszący 1 do 0,8.

Prosumenci oprócz stosowanego dotychczas zwolnienia z opłat za odbieraną energię z sieci, zostali zwolnieni również z części kosztów dystrybucyjnych (kupując energię z sieci wszyscy odbiorcy energii w rachunkach ponoszą opłaty za tzw. koszty dystrybucji, które dzielą się na koszty stałe i koszty zmienne). Prosumenci zostali zwolnieni ze wszystkich opłat zmiennych, których wysokość zależy od ilości pobieranej energii i które

dukcji biogazu rolniczego w danej mikroinstalacji będą pochodziły z własnego gospodarstwa rolnego, a dochód uzyskiwany ze sprzedaży

wszystkie nowe instalacje odnawialnego źródła energii mogą ubiegać się o wsparcie w ramach tzw. aukcji. W ramach tego systemu dla

na pierwsze regulacje dotyczące klastrów i spółdzielni energetycznych, których głównym celem jest współdziałanie lokalnych społeczności na rzecz poprawy samozaopatrzenia w energię. Jest to pierwszy krok w kierunku zmian funkcjonowania krajowego systemu elektroenergetycznego i stworzenia zachęt do powszechnego wykorzystywania odnawialnych źródeł energii. W dalszych pracach, przepisy te będą doprecyzowywane.

■ Biomasa pochodzenia rolniczego

Zmiana przepisów ustawy o odnawialnych źródłach energii wprowadziła również rozwiązania pozwalające zwiększyć wykorzystanie na cele energetyczne biomasy pochodzenia rolniczego. W tym celu w art. 2 pkt 3a ustawy określona została nowa definicja biomasy lokalnej rozumianej jako biomasa pochodząca z upraw energetycznych, a także odpady i pozostałości z produkcji rolnej oraz przetwórc

Z myślą o dalszym rozwoju biogazowni rolniczych, zmodyfikowany został system wsparcia w postaci świadectw pochodzenia oraz system aukcyjny

energii nie przekroczy znacząco dochodu uzyskiwanego z działalności rolniczej.

Z myślą o dalszym rozwoju biogazowni rolniczych w Polsce, zmodyfikowany został system wsparcia w postaci świadectw pochodzenia oraz system aukcyjny. W ramach systemu świadectw pochodzenia wydzielony został oddzielny obowiązek uzyskania świadectw pochodzenia wydawanych dla energii elektrycznej wytwarzanej z biogazu rolniczego na poziomie 0,65% z możliwością jego zmiany w rozporządzeniu przez Ministra Energii. To rozwiązanie powoduje, że tego rodzaju świadectwa pochodzenia nie będą poddawane presji rynkowej wynikającej z nadwyżki podaży nad popytem, co powinno spowodować wzrost ich cen, a tym samym poprawić sytuację finansową obecnie funkcjonujących biogazowni rolniczych.

Od 1 lipca 2016 r. tj. dnia wejścia w życie rozdziału 4 ustawy o odnawialnych źródłach energii,

instalacji biogazu rolniczego w ustawie przewidziano dedykowane aukcje oraz określono, że ce-

Udział energii odnawialnej w końcowym zużyciu energii brutto powinien w 2020 r. osiągnąć wielkość 15%

na referencyjna (wyznaczająca maksymalny poziom wsparcia) dla biogazowni rolniczych w latach 2016-2018 nie może być niższa niż 550 zł/MWh.

Dalszy rozwój biogazowni rolniczych upatruje się jako instalacji służących zaopatrzeniu w energię elektryczną, ciepło lub biogaz lokalnych odbiorców (mieszkańców). W tym celu w ustawie wprowadzo-

stwa przetwarzającego jej produkty, zboża inne niż pełnowartościowe pozyskane w sposób zrównoważony. Określony został również maksymalny promień obszaru 300 km z którego będzie mogła być pozyskiwana biomasa lokalna.

Departament Gospodarki Ziemią

☎ 22 623 18 41

Zdjęcia: ©Pantherstock/Photogenica, fotolia

Hipoteka na nieruchomościach rolnych

Ustawą z dnia 14 kwietnia 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw wprowadzona została zmiana w art. 68 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece, polegająca na dodaniu ust. 2a, zgodnie z którym, suma hipoteki na nieruchomości rolnej w rozumieniu ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego nie może przewyższać wartości rynkowej tej nieruchomości ustalonej na dzień ustanowienia hipoteki. Regulacja ta została wprowadzona w celu ochrony rolników przed nadmiernym zadłużeniem, a także aby uniemożliwić obchodzenie przepisów ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego. Obciążenie nieruchomości rolnych hipoteką przekraczającą ich wartość powodowało, że Agencja Nieruchomości Rolnych nie mogła korzystać z prawa pierwokupu tych nieruchomości.

W związku z dokonaną zmianą niektóre banki zaprzestały udzielania kredytów, których zabezpieczeniem miałyby być nieruchomości rolne, tłumacząc to, że z powodu nowelizacji ustawy o księgach wieczystych i hipotece nie są w stanie we właściwy sposób zabezpieczyć swoich należności.

W dniach 8, 14 i 21 czerwca 2016 r. odbyły się spotkania przedstawicieli Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwa Sprawiedliwości, Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa oraz Agencji Nieruchomości Rolnych z przedstawicielami Związku Banków Polskich,

Krajowej Rady Notarialnej oraz Polskiej Federacji Stowarzyszeń Rzeczoznawców Majątkowych. Podczas spotkań omówiono problemy powstałe w związku ze wstrzymaniem przez niektóre banki udzielania kredytów, których zabezpieczeniem miałyby być hipoteki ustanowione na nieruchomościach rolnych.

Praktyka stosowana przez niektóre banki jest niezrozumiała z następujących powodów:

Rzeczoznawca majątkowy, sporządzając operat szacunkowy, bierze pod uwagę szereg czynników m.in. położenie nieruchomości, dostęp do mediów i dróg publicznych, kształt nieruchomości oraz jej otoczenie (w tym czy sąsiednie nieruchomości są zabudowane), a przede wszystkim, jakie będzie jej docelowe przeznaczenie;

- nieruchomość rolna, co do której wydano decyzję o warunkach za-

Przepisy ustawy o księgach wieczystych i hipotece nie stoją na przeszkodzie, aby nieruchomość rolna mogła być obciążona hipoteką dla zabezpieczenia np. kredytu na budowę budynku mieszkalnego

- przepisy ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece nie stoją na przeszkodzie, aby nieruchomość rolna mogła być obciążona hipoteką dla zabezpieczenia np. kredytu na budowę budynku mieszkalnego;

- wartość rynkową nieruchomości rolnej ustala sąd na podstawie operatu szacunkowego dołączonego do wniosku o wpis hipoteki, sporządzonego przez rzeczoznawcę majątkowego stosownie do przepisów o gospodarce nieruchomościami.

budowy i zagospodarowania terenu, będzie miała wyższą wartość od podobnej nieruchomości, co do której takiej decyzji nie wydano; jeszcze większą wartość będzie miała nieruchomość rolna, co do której wydano pozwolenie na budowę;

- uzyskanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu na nieruchomości rolnej, czy pozwolenia na budowę na nieruchomości rolnej nie powoduje utraty rolnego charakteru takiej nieruchomości do czasu rozpoczęcia na niej re-

alizacji inwestycji, w tym np. budowy domu mieszkalnego, zgodnie z wydanym pozwoleniem na budowę;

- argumentacja prezentowana w niektórych publikacjach wskazuje, że w zakresie ustalania zabezpieczeń tzw. kredytów hipotecznych dopuszczalne było obciążanie nieruchomości rolnej hipoteką, której suma znacznie albo nawet kilkukrotnie przekraczała wartość nieruchomości; właściwa jest zatem przyjęta regulacja polegająca na tym, że suma hipoteki na nieruchomości rolnej w rozumieniu ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego nie może przekra-

czać wartości rynkowej tej nieruchomości. Zapobiega to zaciąganiu przez rolników niedostatecznie zabezpieczonych kredytów, co w przypadku niemożliwości ich spłaty może prowadzić do bankructwa – egzekucji komorniczej itp.

Z uwagi jednak, że duża część banków pomimo prezentowanych wyjaśnień w dalszym ciągu odmawiała udzielania kredytów, których zabezpieczeniem miałyby być nieruchomości rolne, Sejm RP w dniu 6 lipca 2016 r. przyjął ustawę o zmianie ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego oraz o zmianie ustawy

o księgach wieczystych i hipotece, która przewiduje uchylene ust. 2a w art. 68 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, co spowoduje powrót do stanu prawnego sprzed 30 kwietnia 2016 r., w którym suma hipoteki na nieruchomości rolnej kształtowana była przez strony umowy przy jej ustalaniu. Zatem po wejściu w życie ustawy nowelizującej, banki dowolnie ustalać będą wysokość hipoteki wpisywanej do księgi wieczystej.

Departament Gospodarki Ziemią

☎ 22 623 18 41

Zdjęcie: fotolia

Sytuacja na rynkach rolnych

■ Rynek mleka

Na rynku mleka występuje nierównowaga podaży-popytu, która jest wynikiem zwiększonej produkcji mleka i podaży produktów mleczarskich na rynku krajowym i unijnym, zwłaszcza w konsekwencji zniesienia systemu kwot mlecznych połączonej z osłabionym popytem na produkty mleczarskie na rynkach krajów rozwijających się oraz embargiem rosyjskim na produkty rolno-spożywcze z UE.

W pierwszych pięciu miesiącach 2016 r. polskie mleczarnie skupiły ok. 4,7 mld kg mleka, tj. o 6,7% więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Wysoka dynamika skupu mleka spowodowała zwiększoną produkcję wszystkich przetworów mlecznych, w szczególności proszku mlecznego i masła. Utrzymujące się jednakże

niskie ceny przetworów mlecznych powodują, że nawet pomimo wzrostu wolumenu polskiego eksportu artykułów mleczarskich w pierwszym kwartale 2016 r., spadkowe tendencje cen skupu mleka pogłębiały się.

Wysoka dynamika skupu mleka spowodowała zwiększoną produkcję wszystkich przetworów mlecznych

Cena skupu spadła od początku bieżącego roku o blisko 11%, do poziomu poniżej 103 zł/100 kg w maju 2016 r. W stosunku do ro-

ku 2014 cena skupu mleka jest niższa o 25%. Krajowa cena skupu wyrażona w euro jest niższa o ok. 11,3% względem szacunkowej średniej w UE-28.

Notowania cenowe z czerwca br. wskazują na niewielką poprawę cen produktów mleczarskich, co może być wstępnym sygnałem odbudowy sytuacji na rynku mleka. Jednak według prognoz krótkoterminowych spadkowe tendencje cen skupu mleka mogą utrzymać się co najmniej przez kilka najbliższych miesięcy.

■ Sektor mięsa drobiowego, wołowi-ny i wieprzowiny

W sektorze mięsa drobiowego mamy do czynienia z kolejnym rokiem wzrostu podaży. Ceny zarówno skupu kurcząt, jak i sprzedaży tuszek są na poziomie ubiegłego roku. W sektorze mięsa drobio-

wego również notowane są świetne wyniki eksportowe. W okresie czterech pierwszych miesięcy 2016 r. eksport mięsa drobiowego wy-

W sektorze wołowiny, wieprzowiny oraz mięsa drobiowego notujemy bardzo dobre wyniki eksportowe

niósł 306 tys. ton i był o 16% większy niż rok wcześniej.

Sytuacja w sektorze wołowiny jest stabilna. Średnia cena zakupu była jest na poziomie 6,10 zł/kg, wyższym o 3,5% w porównaniu z rokiem ubiegłym. Notujemy bardzo dobre wyniki eksportowe.

W ostatnich miesiącach wyraźnie poprawiła się sytuacja w sektorze wieprzowiny. Przedłużający się kryzys wpłynął niestety na spadek pogłowia świń. Tym niemniej, aktualna cena zakupu żywca wieprzowego w Polsce wynosi 5,41 zł/kg i w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego jest wyższa o 22%. W stosunku do ceny z lat 2011-2015 aktualna cena jest wyższa o ok. 5%. Tendencje rosnące obserwowane są w całej Unii Europejskiej, głównie ze względu na zmniejszenie podaży wieprzowiny oraz bardzo dobry popyt na rynku chińskim, gdzie eksport wieprzowiny z Unii Europejskiej wzrósł w bieżącym roku o 106% w porównaniu z rokiem ubiegłym. Pomimo ograniczeń wynikających z wystąpienia w Polsce afrykańskiego pomoru świń, także polscy przedsiębiorcy zwiększyli wywóz wieprzowiny. W okresie styczni-

-kwiecień 2016 r. eksport mięsa wieprzowego z Polski wzrósł o 10% w porównaniu z rokiem ubiegłym, do poziomu 142 tys. ton. W tym czasie wzrósł też import, ale dynamika jego wzrostu była mniejsza.

■ Rynek zbóż

Z prognoz Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej wynika, że zbiory zbóż ogółem w sezonie 2016/17 wyniosą ponad 30 mln ton w stosunku do niespełna 28 mln ton w poprzednim sezonie.

Wysoki światowy poziom zapasów pszenicy oraz dobre prognozy tegorocznych zbiorów w Polsce i na świecie, wpływają na kształtowanie się cen ziarna w kraju na relatywnie niskim poziomie. Wspierająco na ceny zbóż w Polsce wpływa niski poziom zapasów krajowych. Jednakże poziom cen zbóż jest znacznie wyższy

W ostatnich latach staliśmy się znaczącym unijnym eksporterem zbóż

od ceny interwencyjnej, zatem w najbliższym czasie nie należy spodziewać się podaży zbóż do interwencji.

Polska w ostatnich latach stała się znaczącym unijnym eksporterem zbóż, skutecznie konkurując o rynki zbytu w krajach trzecich. Na konkurencyjność polskiego zboża wpływają dobra jakość i przystępna cena. W okresie od stycznia do kwietnia 2016 r. wywieziono z kraju oko-

ło 1,7 mln ton ziarna w porównaniu do 2,5 mln ton w analogicznym okresie poprzedniego roku. W omawianym okresie zaimportowano do kraju 0,4 mln ton ziarna w porównaniu do 0,2 mln ton rok wcześniej.

■ Rynek owoców i warzyw

W 2015 r. zbiory owoców ogółem wyniosły 4,1 mln ton i były niższe o 2,1% od zbiorów uzyskanych w 2014 r. Zbiory jabłek wyniosły 3,2 mln ton. W prognozach produkcji owoców na 2016 r. Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej wskazuje na możliwy niewielki wzrost zbiorów owoców ogółem.

Od stycznia 2016 r. ceny jabłek (zarówno konsumpcyjnych, jak i przeznaczonych do przetwórstwa) wykazywały trend spadkowy. W połowie br. ceny jabłek były o ponad połowę niższe w porównaniu do połowy 2015 r. Spadek cen jabłek przemysłowych spowodowany był w dużej mierze wysoką podażą owoców gorszej jakości. Duża podaż i niższe ceny soku jabłkowego na rynku międzynarodowym przyczy-

niły się dodatkowo do spadku cen jabłek do przetworzenia. Mniejszy popyt na jabłka na rynku krajowym, jak i obniżenie cen ofertowych od największych odbiorców zagranicznych, spowodowały również spadek cen jabłek konsumpcyjnych.

Powierzchnia uprawy warzyw była w 2015 r. nieznacznie mniejsza niż rok wcześniej i wyniosła 176,4 tys. ha wobec 178 tys. ha z 2014 r.

Ubiegłoroczna susza miała duży wpływ na plonowanie i jakość warzyw gruntowych, co przekłada się

w kwocie 500 mln euro. Najważniejsze elementy tego pakietu przedstawiamy poniżej.

W roku ubiegłym zbiory owoców ogółem wyniosły 4,1 mln ton, zaś zbiory warzyw 4,8 mln ton. Zarówno zbiory owoców, jak i zbiory warzyw były niższe niż w 2014 r.

także na większe straty podczas ich przechowywania. Zbiory warzyw ogółem w 2015 r. były o ponad 13% niższe niż w 2014 r. i wyniosły ok. 4,8 mln ton.

Działania podejmowane przez MRiRW na forum Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w zakresie stabilizacji rynków

Od 2015 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi aktywnie zabiegał na forum UE o dodatkowe środki z budżetu unijnego na poprawę sytuacji na rynkach rolnych. W ramach debaty na forum Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa wielokrotnie podkreślał, iż konkretne decyzje w zakresie stabilizacji rynków rolnych potrzebne są dzisiaj i nie powinny być przekładane na bliżej nieokreślony termin. W tym celu na forum unijnym Minister zgłaszał szereg postulatów dotyczących m.in. rynku mleka, wino oraz owoców i warzyw.

W efekcie, w związku z utrzymującą się trudną sytuacją na niektórych rynkach rolnych, w szczególności na rynku mleka, na posiedzeniu Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 18 lipca 2016 r. Komisja Europejska zaprezentowała tzw. „lipcowy pakiet wsparcia rolnictwa”

Mechanizm ograniczenia produkcji mleka

W jego ramach proponuje się przeznaczenie 150 mln euro wsparcia dla dobrowolnego zmniejszenia dostaw mleka na obszarze UE. O przystąpieniu do mechanizmu będzie decydował indywidualnie producent mleka, deklarując poziom redukcji dostaw mleka, który zobowiąże się osiągnąć w stosunku do okresu referencyjnego. Mechanizm będzie funkcjonować na poziomie UE, dzięki czemu dostęp rolników w UE do programu będzie odbywać się na tych samych warunkach. Stawkę wsparcia proponuje się na poziomie 14 euro za każde 100 kg mleka, które nie zostanie dostarczone do skupu.

Warunkowa pomoc dostosowawcza

Mechanizm obejmuje kwotę 350 mln euro alokowanych z budżetu unijnego w podziale na koperty krajowe. Polska ma uzyskać 6,5% tej kwoty, tj. 22,67 mln euro. Projekt zakłada możliwości uzupełnienia przyznanej kwoty pomocy środkami z budżetu krajowego w maksymalnej wysokości 100% kwoty środków unijnych.

Warunkowa pomoc dostosowawcza

Pomoc będzie wypłacana dla producentów mleka lub, w zależności od decyzji państwa członkowskiego, rolników z innych sektorów hodowlanych, po spełnieniu określonych wymagań.

Pozostałe elementy pakietu

Ponadto, państwa członkowskie otrzymały możliwość zmiany ustaleń w ramach dobrowolnego wsparcia

Pozostałe elementy pakietu

związanego z produkcją dla sektora mleczarskiego, w celu zapewnienia oddzielenia płatności od produkcji w 2017 r.

Kolejnym elementem pakietu jest wydłużenie okresu interwencji publicznej dla odtłuszczonego mleka w proszku do końca lutego 2017 r., kiedy to zostanie wznowiony standardowy okres interwencji. Do końca grudnia 2016 r., górny pułap dla wykupu odtłuszczonego mleka w proszku po stałej cenie, zostaje utrzymany na poziomie 350 000 ton.

Wydłużone do końca lutego 2017 r. zostanie także stosowanie systemu dopłat do prywatnego przechowywania dla odtłuszczonego mleka w proszku. Przewiduje się również przedłużenie możliwości dobrowolnego zarządzania podażą przez uznane organizacje producentów, ich zrzeszenia oraz organizacje międzybranżowe, jak również spółdzielnie mleczarskie.

Ponadto potwierdzone zostało przez Komisję zaktualizowanie wsparcia na wycofywanie z rynku dokonywane przez organizacje producentów w sektorze owoców i warzyw, jak również wcześniejsza wypłata zaliczek w wysokości 70% z tytułu płatności bezpośrednich oraz 85% z tytułu płatności obszarowych w ramach rozwoju obszarów wiejskich od dnia 16 października 2016 r., po zakończeniu kontroli administracyjnych.

W połowie września 2016 r. zostaną wydane akty legislacyjne Komisji Europejskiej, które wdrożą opisane propozycje. Obecnie trwają prace na poziomie eksperckim nad szczegółami rozwiązań.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi będzie kontynuowało monitoring rynków rolnych oraz podejmowanie działań mających na celu ich stabilizację.

Departament Rynków Rolnych

☎ 22 623 16 32

Zdjęcia: ©Pantherstock/Photogenica, fotolia

O przyszłości WPR

Debata unijnych ministrów rolnictwa

Kształt wspólnej polityki rolnej po 2020 roku był przedmiotem dyskusji podczas nieformalnego posiedzenia Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa, które odbyło się w dniu 31 maja 2016 r. w Amsterdamie (Holandia). Polskę w tym spotkaniu reprezentował podsekretarz stanu Ryszard Zarudzki.

Podstawą do dyskusji był dokument przygotowany przez prezydencję holenderską pt. „Przyszłość żywności – żywność przyszłości”. Opracowanie zawierało sześć pytań dotyczących wizji WPR. Prezydencja przedstawiła swoją ocenę obecnej sytuacji i otoczenia rolnictwa. Zwróciła uwagę na zmieniający się kontekst dyskusji na temat rolnictwa i żywności na świecie, a także na czynniki za to odpowiedzialne, m.in. uprzemysłowienie produkcji żywności, umiędzynarodowienie łańcucha dostaw, rosnąca świadomość konsumentów w zakresie produkcji, wzrost wymagań dotyczących jakości żywności, zmieniające się wzorce konsumpcji. W dokumencie podkreślono potrzebę utrzymania orientacji rynkowej WPR i dostarczania przez tę politykę dóbr publicznych, ukierunkowanie na zrównoważony rozwój oraz konieczność deregulacji i uproszczenia. Zdaniem prezydencji holenderskiej zmieniające się wyzwania związane ze zdrowiem publicznym, zrównoważonym ekologicznie rozwojem, kwestiami społecznymi i bezpieczeństwem żywnościowym wymagają przeorientowania polityki rolnej UE we wspólną politykę rolną i żywnościową.

Wiceminister Zarudzki w swoim wystąpieniu podkreślił, że przystępując do dyskusji o przyszłym

kształcie WPR po 2020 roku należy ocenić, w jakim stopniu obecna wspólna polityka rolna realizuje cele traktatowe. Zaznaczył też, że zdaniem Polski WPR już dziś jest polityką żywnościową i w tym zakre-

płatności bezpośrednich, zapewniły równe warunki konkurencji na jednolitym rynku. Ponadto, istnieje wyraźna sprzeczność między nierównymi obecnie stawkami płatności bezpośrednich a zapisami traktatowymi o niedyskryminacji.

Kolejną bardzo istotną dla Polski sprawą, w ramach rozwiązań WPR, jest potrzeba niwelowania różnic w rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich w rozszerzonej UE. Oznacza to, że poprawa spójności spo-

Kształt wspólnej polityki rolnej po 2020 r. był przedmiotem dyskusji podczas majowego, nieformalnego posiedzenia Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa

sie nie ma potrzeby zmian. Aby w przyszłości zapewnić Unii Europejskiej bezpieczeństwo żywnościowe, WPR powinna koncentrować się na wyzwaniach stojących przed samym rolnictwem, dbając przede wszystkim o opłacalność produkcji, stabilizację rynków rolnych oraz zapewnienie równych warunków konkurencji na jednolitym rynku.

Dlatego kluczową sprawą dla polskiego rządu jest to, aby nowe rozwiązania, głównie w zakresie

łeczno-gospodarczej powinna być nadal odzwierciedlona zarówno w wymiarze finansowym, programowym, jak i w proponowanym instrumentarium WPR.

Większość przedstawicieli państw członkowskich nie podzieliła poglądu o potrzebie przekształcania WPR w politykę żywnościową czy o zmianie celów WPR. Wielu ministrów wskazywało na konieczność utrzymania płatności bezpośrednich, jako istotnego instrumentu stabilizującego dochody rolników.

Podkreślano też potrzebę wzmocnienia pozycji rolników w łańcuchu żywnościowym i lepszego przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym. Równie ważne, zdaniem wielu ministrów rolnictwa, jest uwzględnienie innowacyjności w ramach WPR i łączenie badań

naukowych z praktyką rolniczą, choć na razie nie pojawiły się konkretne propozycje w tym obszarze. W wypowiedziach często powtarzały się też krytyczne odniesienia do nadmiernego skomplikowania działań WPR służących środowisku i klimatowi.

Dyskusja na temat przyszłości WPR będzie kontynuowana, co zapowiedziała już kolejna prezydentura (Słowacja).

Departament Strategii, Analiz i Rozwoju

☎ 22 623 18 44

Zdjęcie: fotolia

Polskie jabłka pojedą do Chin

Podczas oficjalnej wizyty przewodniczącego Chińskiej Republiki Ludowej Xi Jinpinga w Polsce, która m.in. sprzyjała otwarciu rynku chińskiego na polskie produkty, zostało podpisanych szereg porozumień i umów dwustronnych. Głównym z nich był protokół podpisany w Kancelarii Prezydenta RP między polskim Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi a chińskim Generalnym Urzędem ds. Nadzoru Jakości Inspekcji i Kwarantanny w sprawie wymagań fitosanitarnych dla eksportu jabłek z Polski do Chin.

Minister Generalnego Urzędu Zhi Shuping powiedział, że jest to otwarcie drzwi dla eksportu do Chin tych owoców i podkreślił, że podpisane porozumienie jest również owocem – owocem wspólnych wysiłków obu stron.

Smacznym akcentem tego wydarzenia była degustacja pysznych, pachnących polskich jabłek. Prezydent RP Andrzej Duda w towarzystwie ministra rolnictwa i rozwoju wsi Krzysztofa Jurgiel i prezesa Agencji Rynku Rolnego Łukasza Hołubowskiego zachęcał przewodniczącego Xi Jinpinga do spróbowania polskich owoców.

Chiny są dla Polski bardzo ważnym partnerem gospodarczym. Prowadzimy kilka kampanii promocyjnych na tym rynku, m.in. w zakresie jabłek, produktów mleczarskich i produktów mięsnych. Pod-

czas targów SIAL China w Szanghaju Polska pełniła rolę gościa honorowego, a w listopadzie br. będziemy krajem partnerskim pod-

czas targów ANUFOOD w Pekinie.

Wartość eksportu polskich artykułów rolno-spożywczych do Chin w 2015 roku wyniosła 127 mln euro. Eksportowaliśmy głównie serwatkę, mięso i jadalne podroby z drobiu, czekoladę i inne przetwory spożywcze zawierające kakao, syropy cukrowe, mleko i śmietanę, zagęszczone i niezagęszczone oraz wyroby cukiernicze.

Biuro Prasowe

☎ 22 623 18 38

Zdjęcie: KPRP

Prezydent Andrzej Duda, minister Krzysztof Jurgiel i prezes ARR Łukasz Hołubowski częstują przewodniczącego ChRL Xi Jinpinga polskimi jabłkami

Polska żywność zachwyciła pielgrzymów

Światowe Dni Młodzięży z naszymi hitami eksportowymi

U podnóża Wawelu pielgrzymi, którzy odwiedzali Polskę w dniach 25-31 lipca br. z okazji Światowych Dni Młodzięży mieli możliwość spróbowania polskich hitów eksportowych: jabłek, marchewek, jogurtów truskawkowych, ekologicznych soków jabłkowych oraz kabanosów drobiowych. Degustacja prowadzona była w ramach Pawilonu Polskiego.

W czterech sferycznych namiotach prezentowano osiągnięcia polskiej gospodarki, nauki i kultury, a także polskiego rolnictwa. Pawilon skierowany był do młodzięży całego świata, tłumnie odwiedzającej w tych dniach stolicę małopolski.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz z Agencją Rynku Rolnego zaprezentowało dorobek polskiego rolnictwa, jego nowoczesność i innowacyjność. W największym z namiotów stworzono interaktywną wystawę, na której pokazano filmy, animacje oraz plansze, z których pielgrzymi mogli zaczerpnąć wiedzę na temat

naszych hitów eksportowych, tj. owoców, warzyw, drobiu oraz nabiału. Dla entuzjastów gotowania przygotowano ciekawe przepisy kulinarne na bazie polskich produktów, a przed pawilonem wyrósł mini sad, zachęcający do chwili relaksu.

Kampania promocyjna dotycząca rolnictwa prowadzona była pod hasłem *Poland tastes good*. Celem kampanii było przedstawienie uczestnikom Światowych Dni Młodzięży najlepszych polskich produktów oraz promocja Polski na arenie międzynarodowej. To jedno z działań mających na celu stworzenie silnej marki polskiego rolnictwa.

Podczas siedmiodniowej akcji promocyjnej pielgrzymom wydano prawie 100 ton żywności, w tym:

- 40 tys. butelek soków jabłkowych;
- 8 ton, czyli około 50 tys. sztuk jabłek;
- 50 tys. opakowań kabanosów drobiowych;
- 50 tys. opakowań pokrojonej w talarki marchewki;
- 50 tys. jogurtów truskawkowych;
- 50 tys. butelek wody mineralnej.

Pielgrzymi odwiedzający Polskę byli zachwyceni wspaniałą polską żywnością, a także multimedialną prezentacją polskiego rolnictwa i polską gościnnością. Zapewniali, że z przyjemnością odwiedzą nasz kraj ponownie.

Departament Rynków Rolnych

☎ 22 623 16 32

Zdjęcia: archiwum MRiRW, archiwum ARR,

© Pantherstock / Photogenica

Znaleźli sposób na sukces

28 czerwca br. w Pałacu Belweder w Warszawie po raz XVI odbyła się gala finałowa ogólnopolskiego konkursu *Sposób na Sukces* na najlepsze działania przedsiębiorcze i społeczne na obszarach wiejskich.

Ideą konkursu jest promocja rozwoju przedsiębiorczości, tworzenie nowych miejsc pracy, aktywizacja gospodarcza obszarów wiejskich oraz promocja przedsięwzięć zrealizowanych przy wsparciu finansowym w ramach PROW 2007-2013 i PROW 2014-2020.

Organizatorem konkursu od początku, tj. od roku 2000, jest Centrum Doradztwa Rolniczego (CDR) w Brwinowie we współpracy z partnerami działającymi na rzecz rozwoju obszarów wiejskich. Głównym partnerem jest Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Obecna edycja została objęta patronatem honorowym Prezydenta RP oraz Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Spośród zgłoszonych w XVI edycji 65 przedsięwzięć, Rada Konkursu wyłoniła 13 laureatów, których nagrodzono w pięciu kategoriach: indywidualnej, rodzinnej, zespołowej, inicjatyw na rzecz rozwoju społeczności lokalnych, przedsięwzięć zrealizowanych przez kobiety. 3 podmioty uhonorowano wyróżnieniem. Uroczystość rozpoczęła się odczytaniem przez Barbarę Fedyszak-Radziejowską, doradcę Prezydenta ds. Wsi i Rolnictwa, listu gratulacyjnego Prezydenta RP Andrzeja Dudy, skierowanego do laureatów konkursu. Ry-

szard Zarudzki, podsekretarz stanu w MRiRW, powitał gości, podkreślając znaczenie zrealizowanych przedsięwzięć dla rozwoju obszarów wiejskich. Szczepan Zalewski, dyrektor CDR w Brwinowie, w swoim wystąpieniu szczególną uwagę zwrócił na znaczenie firm rodzinnych, które są najtrwalszym elementem w krajobrazie i w przestrzeni wiejskiej. Laureaci i wyróżnieni w konkursie otrzymali dyplomy, statuetki oraz nagrody rzeczowe (rowery) ufundowane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Finałisti konkursu otrzymali również nagrody ufundowane przez samorządy wojewódzkie, powiatowe i gminne.

W imieniu laureatów XVI edycji konkursu organizatorom podzięko-

dzialny za obszar Agro i MSP podkreślając, że najcenniejszą wartością, jaką niesie ze sobą konkurs, jest niezwykła różnorodność zgłoszonych przedsięwzięć.

Konkurs ma charakter ogólnopolski. W tegorocznej edycji najwięcej zgłoszeń nadeszło z terenu województw: kujawsko-pomorskiego, mazowieckiego i małopolskiego. Przedsięwzięcia nagrodzone w XVI edycji konkursu były dofinansowane z funduszy unijnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013. Większość podmiotów współpracuje z Lokalnymi Grupami Działania.

W lipcu br. Centrum Doradztwa Rolniczego uruchomiło kolejną, XVII już edycję konkursu.

Do udziału w niej mogą być zgłaszane osoby fizyczne i prawne, które prowadzą małe lub średnie firmy, tworząc nowe miejsca pracy dla mieszkańców obszarów wiejskich. Przedsięwzięcie powinno być zrealizowane w 2015 r. i pierwszym półroczu 2016 r. na obszarach wiejskich i w miastach do 20 tys. mieszkańców. Zgłoszeniem do udziału w konkursie jest karta zgłoszenia sporządzona zgodnie z wymo-

gami Regulaminu konkursu i przesłana na adres CDR w Brwinowie. Szczegółowe informacje znajdują Państwo na stronie internetowej www.cdr.gov.pl.

Wiceminister Ryszard Zarudzki (pierwszy z lewej) z laureatami konkursu

wał Mateusz Nędzka-Kubinić, promujący swoją „Małą Ojczyznę” poprzez strój góralski, mówiąc: Tegoroczni wyróżnieni i laureaci dotoczyli do wąskiego grona najlepszych, którzy szukając własnych dróg, znaleźli swój sposób na sukces. W imieniu sponsorów konkursu wystąpił Bartosz Urbaniak, Członek Zarządu BGŻ BNP Paribas S. A., odpowie-

Departament Spraw Społecznych
i Oświaty Rolniczej
☎ 22 623 15 75
Zdjęcie: archiwum MRiRW

Dotacja na przetwórstwo produktów z własnego gospodarstwa

Przyjmowanie wniosków planowane jest na wrzesień

Rodziny rolnicze, które chcą zwiększyć swój domowy budżet, mają możliwość skorzystania z unijnych środków na *Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój*. Według harmonogramu wdrażania PROW 2014-2020, opublikowanego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, nabór wniosków na to działanie jest planowany we wrześniu.

Program ten skierowany jest do rolnika, jego małżonka oraz domownika, podlegających w pełni ubezpieczeniu KRUS, którzy chcą zajmować się nie tylko rolniczą produkcją, ale także przetwarzaniem swoich zbiorów i ich sprzedażą.

Pomoc, jaką można otrzymać na prowadzenie takiej działalności, wynosi maksymalnie 300 tys. zł, jednak nie może być mniejsza aniżeli 10 tys. zł.

Pieniądze będą przyznawane w formie refundacji maksymalnie 50 proc. kosztów kwalifikowanych inwestycji, m.in. takich jak: koszty budowy, modernizacji lub przebudowy infrastruktury zakładów przetwórstwa, koszty zakupu lub leasingu maszyn i urządzeń do przetwarzania, magazynowania lub przygotowania produktów do sprzedaży, a także aparatury pomiarowej czy urządzeń służących poprawie

ochrony środowiska. Ponadto wsparcie to może zostać przeznaczone na zakup oprogramowania służącego zarządzaniu przedsiębiorstwem, na opłaty za patenty i licencje, a także koszty ogólne takie jak: przygotowanie dokumentacji technicznej projektu, biznesplanu.

Pomoc finansowa może zostać przyznana na inwestycje związane z przetwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu produktów rolnych w wielu sektorach przetwórstwa, w tym m.in. w sektorze miodu

Pomoc finansowa może zostać przyznana na inwestycje związane z przetwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu produktów rolnych

w wielu sektorach przetwórstwa, wśród nich:

- przetwórstwo mleka, mięsa, owoców i warzyw, zbóż, jaj, miodu, lnu i konopi, roślin oleistych, wysokobiałkowych, przetwarzania produktów rolnych na cele energetyczne oraz usługowe zamrażanie i przechowywanie produktów rolnych;
- sprzedaż hurtowa owoców i warzyw, mięsa i wyrobów mięsnych, kwiatów i roślin, mleka i wyrobów mleczarskich, zboża i rzepaku, szypek chmielowych oraz materiału siewnego roślin rolniczych i warzywnych.

W grudniu 2015 r. po unijne dofinansowanie w ramach *Wsparcia inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój* mogły sięgnąć zakłady przetwórstwa rolno-spożywczego i firmy wprowadzające produkty do obrotu. Lista określająca kolejność przysługiwania pomocy przedsiębiorstwom, które wówczas ubiegały się o wsparcie, publikowana jest na stronie internetowej ARiMR.

Biuro Prasowe
☎ 22 318 40 90

Zdjęcie: fotolia

Razem po sukces

Nabór wniosków o pomoc na *Tworzenie grup i organizacji producentów rolnych* ruszy po wakacjach

W Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 na *Tworzenie grup i organizacji producentów rolnych* przeznaczono ok. 1,7 mld zł, czyli prawie dwukrotnie więcej niż w poprzedniej perspektywie finansowej. Pierwszy nabór wniosków z tego działania planowany jest, zgodnie z opublikowanym przez resort rolnictwa harmonogramem wdrażania nowego PROW, na wrzesień 2016 r.

○ tym, że wspólne działanie rolników przynosi szereg korzyści, świadczy sukces blisko 1,4 tys. grup i organizacji producentów rolnych, które istnieją na polskim rynku. Na ich stworzenie Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przekazała w latach 2004-2013 w sumie ok. 830 mln zł. Pieniądze te zostały zainwestowane m.in. w zakup maszyn i urządzeń rolniczych, środków produkcji, budowę budynków

i obiektów gospodarczych. Jednak w porównaniu z krajami Europy Zachodniej w Polsce wciąż mamy mały odsetek zrzeszeń rolników, choć warto je tworzyć. Połączenie oferty rynkowej wielu gospodarstw wielokrotnia bowiem ich siłę ekonomiczną. Ułatwia sprzedaż produktów, uzyskiwanie za nie wyższych cen, wynegocjowanie korzystniejszych warunków kontraktów. Pozwala także obniżyć koszty produkcji przez wspólne użytkowanie ma-

szyn i urządzeń, wspólne inwestowanie w potrzebną infrastrukturę, hurtowe, czyli tańsze zakupy środków do produkcji.

Wsparcie z PROW 2014-2020 kierowane jest do nowych grup producentów rolnych, czyli powstałych od 1 stycznia 2014 r., do których należą wyłącznie osoby fizyczne. Muszą one działać jako przedsiębiorcy i mieć osobowość prawną.

Ponadto grupa ubiegająca się o wsparcie musi spełniać następujące warunki:

- być uznaną przez dyrektora oddziału terenowego Agencji Rynku Rolnego, na podstawie planu biznesowego;
- łączyć producentów jednego produktu lub grupy produktów, którzy nie byli członkami grupy producentów lub organizacji producen-

Na preferencyjne warunki w przyznawaniu pomocy będą mogły liczyć grupy, zrzeszające producentów m.in. szyszkek chmielowych, miodu naturalnego, roślin uprawianych z przeznaczeniem na cele energetyczne...

tów, utworzonej ze względu na ten sam produkt lub grupę produktów, której przyznano pomoc na rozpoczęcie działalności ze środków UE po 1 maja 2004 r.;

- wykonywać swoją działalność jako mikro-, małe lub średnie przedsiębiorstwo, (tj. zatrudniać mniej niż 250 pracowników), którego roczny obrót nie przekracza 50 mln euro lub roczna suma bilansowa nie przekracza 43 mln euro;
- zadeklaruje realizację planu biznesowego w celu osiągnięcia jego założeń w trakcie trwania 5-letniego okresu wsparcia.

Z możliwości otrzymania pomocy wyłączone są grupy producentów tworzone ze względu na produkcję drobiu lub produkty z niego wytwarzane.

Pomoc przyznawana jest w okresie pierwszych 5 lat funkcjonowania grupy, liczonych od dnia jej uznania przez dyrektora oddziału terenowego Agencji Rynku Rolnego.

Wysokość wsparcia finansowego, jakie może otrzymać grupa, zależy od wartości przychodów netto uzyskanych ze sprzedaży produktów lub grupy produktów, wytworzonych przez jej członków w poszczególnych latach i wynosi:

- w pierwszym roku – 10 proc. przychodów netto,
- w drugim roku – 8 proc. przychodów netto,
- w trzecim roku – 6 proc. przychodów netto,

BIULETYN INFORMACYJNY 7-8/2016

- w czwartym roku – 5 proc. przychodów netto,
- w piątym roku – 4 proc. przychodów netto.

Limit pomocy wynosi 100 tys. euro w każdym roku pięcioletniego okresu pomocy.

Na preferencyjne warunki w przyznawaniu pomocy będą mogły liczyć grupy producentów, jeżeli:

- są zorganizowane w formie spółdzielni;
- zrzeszają producentów w następujących kategoriach:

- ✓ produkty wysokiej jakości w rozumieniu przepisów UE, w szczególności rolnictwa ekologicznego,
- ✓ świnie żywe, prosięta, warchlaki, mięso wieprzowe,
- ✓ bydło żywe: zwierzęta rzeźne lub hodowlane, mięso wołowe,
- ✓ owce lub kozy żywe, zwierzęta rzeźne lub hodowlane, weł-

oraz hodowców kóz, trzody chlewnej i bydła

- na owcza lub kozia strzyżona po tna, mięso owcze lub kozie, skóry owcze lub kozie surowe (suszone),
- ✓ miód naturalny lub jego produkty pszczele,
- ✓ rośliny w plonie głównym, uprawiane z przeznaczeniem na cele energetyczne lub do wykorzystania technicznego,
- ✓ szyszki chmielowe;

- zrzeszają jak największą liczbę członków w danej kategorii;

- zrzeszają producentów rolnych, których produkcja objęta została dobrowolnym ubezpieczeniem;

- mają siedzibę w powiecie o wysokim rozdrobieniu agrarnym;

- planują w ramach planu biznesowego inwestycje, które przyczyniają się do realizacji celu innowacyjności lub przeciwdziałaniu zmianom klimatu czy ochrony środowiska;

- zatrudniają co najmniej dwie osoby na pełny etat lub jedną osobę niepełnosprawną.

Wnioski na przyznanie pomocy w ramach *Tworzenia grup i organizacji producentów rolnych* będą przyjmowały oraz rozpatrywały Oddziały Regionalne ARiMR, właściwe ze względu na siedzibę grupy producentów.

Biuro Prasowe

☎ 22 318 40 90

Zdjęcia: archiwum ARiMR, fotolia, ©Pantherstock/ Photogenica

Z pierwszej ręki

Prawie 264,8 mld zł wypłaciła Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa od początku swojego istnienia, czyli od 1994 r., do 1 czerwca 2016 r. Z tej kwoty ponad **131,7 mld zł** trafiło do rolników w ramach dopłat bezpośrednich. Blisko **74,3 mld zł** to z kolei wsparcie wypłacone z budżetu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, a **4,2 mld zł** to pomoc przekazana ze środków Programu Operacyjnego *Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013*. Na dofinansowanie *Wspólnej Organizacji Rynku Owoców i Warzyw* ARiMR przekazała ok. **7,8 mld zł**. Agencja wypłaciła także w ramach tzw. pomocy krajowej udzielanej z budżetu państwa blisko **21,3 mld zł**. Pieniądze te zostały przeznaczone m.in. na dopłaty do kredytów inwestycyjnych i kłeszkowych, dofinansowanie kosztów utylizacji padłych zwierząt gospodarskich oraz wsparcie wypłacane do gruntów, które zostały zalesione w latach 2002-2003. Pozostała kwota została przekazana na rozwój wsi i obszarów wiejskich w ramach unijnych programów pomocowych wdrażanych przez ARiMR w latach 2002-2006.

Ponad 2,5 mld zł przekazała do 1 czerwca 2016 r. ARiMR z nowego **Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020**. Pieniądze te popłynęły na konta rolników głównie w ramach płatności ONW, rent strukturalnych, a także na *Wsparcie na zalesianie i tworzenie terenu zalesionego*.

11 lipca minął ostateczny termin na złożenie wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich za 2016 r. Do ARiMR **wpłynęło z tego tytułu ok. 1,349 mln wniosków**. Dokumenty o przyznanie dopłat bezpośrednich można było składać od 15 marca 2016 r. Rolnicy, którzy dostarczyli wnioski do 15 czerwca, mogą liczyć na otrzymanie ich w pełnej wysokości. Kto nie zdążył zrobić tego w tym terminie, miał jeszcze szansę na dostarczenie swojego wniosku do ARiMR do 11 lipca. Z tym, że za każdy roboczy dzień opóźnienia należne rolnikowi dopłaty zostaną pomniejszone o 1 proc. Wydłużenie do 15 czerwca terminu przyjmowania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich za 2016 r. było możliwe dzięki decyzji Komisji Europejskiej. Zbiegał o to minister rolnictwa Krzysztof Jurgiel. Podjęcie tej decyzji było w interesie polskich rolników. Dzięki niej mieli oni bowiem więcej czasu na dokładne wypełnienie wniosków o dopłaty.

W ustawowym terminie, czyli do 30 czerwca ARiMR wypłaciła 14,2 mld zł w ramach płatności bezpośrednich za 2015 r. Pieniądze trafiły na konta bankowe niemal wszystkich rolników, którzy ubiegali się o te dopłaty wiosną ubiegłego roku. Wnioski o przyznanie płatności bezpośrednich złożyło wówczas 1,355 mln rolników. Kłopoty z wypłatą dopłat za 2015 r. ma część państw UE. Dlatego europejski komisarz ds. rolnictwa i rozwoju wsi Phil Hogan

poinformował 8 czerwca, że zamierza wydłużyć z 30 czerwca do 15 października 2016 r. termin zakończenia realizacji tych płatności. Polska znalazła się w gronie tych unijnych krajów, które z takiego rozwiązania nie muszą korzystać.

Dziewięć uznanych organizacji producentów złożyło wnioski o dofinansowanie inwestycji w ramach środka Działania wspólna PO RYBY 2007-2013. Ubiegają się w nich o przyznanie wsparcia w łącznej wysokości ok. 15,4 mln zł. W naborze, który zakończył się 6 lipca 2016 r., pula środków do wydania wynosiła 16 mln zł. Wnioskodawcy mogli ubiegać się o unijne dotacje na inwestycje już zrealizowane, w ramach których koszty kwalifikowane zostały poniesione w okresie od 30 września 2009 r. do 31 grudnia 2015 r.

79 wniosków o przyznanie ponad 3,7 mln zł pomocy wpłynęło do ARiMR w zakończonym 15 lipca naborze na **Inwestycje na statkach rybackich i selektywność** finansowane w ramach PO RYBY 2007-2013. Do wykorzystania na tego typu przedsięwzięcia było ok. 4 mln zł. O wsparcie w tym naborze można było ubiegać się tylko na

inwestycje, które zostały już zakończone, a koszty na ich realizację zostały poniesione pomiędzy 29 czerwca 2009 r. a 31 grudnia 2015 r. Finansowane mogły być inwestycje na statkach rybackich, które m.in. służą poprawie bezpieczeństwa rybaków czy pomogą w prowadzeniu selektywnego połowu ryb. Pomoc przyznaje się do wy-czerpania środków finansowych, zgodnie z kolejnością złożenia prawidłowo wypełnionego i udokumentowanego wniosku.

Biuro Prasowe

☎ 22 318 40 90

Zdjęcia: A. Kubat, fotolia, © Pantherstock / Photogenica

„Lato z Radiem” i z ARiMR

Punkty informacyjne Agencji na wakacyjnej trasie lubianej audycji

„Lato z Radiem” to najpopularniejsza w Polsce wakacyjna audycja radiowa. O marce tego programu Polskiego Radia świadczy fakt, że jest nadawany nieprzerwanie od 45 lat, zdobywając kolejne pokolenia wiernych słuchaczy. Od 1992 r. „Lato z Radiem” organizuje cykl plenerowych koncertów i spotkań, które w lipcu i sierpniu odbywają się w różnych miastach Polski. W tegorocznej jubileuszowej trasie po kraju audycji towarzyszy Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Wystartowaliśmy 2 lipca podczas spotkania z mieszkańcami podpoznańskiego Tarnowa Podgórnego (woj. wielkopolskie), na-

szcze tour skończymy w woj. łódzkim – 27 sierpnia w Kutnie.

Dla mieszkańców 12 miast, do których wspólnie zawitamy z „Latem z Radiem”, ARiMR przygotowała specjalne punkty informacyjne. Dyżurują w nich nasi eksperci, od których można dowiedzieć się, jakie programy wsparcia dla rolników, przedsiębiorców i mieszkańców terenów wiejskich ma w swojej ofercie Agencja oraz jak po taką pomoc sięgnąć. A tym, którzy są już beneficjentami ARiMR, eksperci pomogą rozwiązać problem, udzielić rady. Na naszych stoiskach dostępne są także materiały informacyjne – biuletyny i gazetki.

Agencja dba również o najmłodszych uczestników plenerowych imprez „Lata z Radiem”. Dla tych, którzy wraz z rodzicami odwiedzają nasze stoisko, przygotowaliśmy m.in. odblaskowe kamizelki, breloczki i opaski.

W sierpniu punkty informacyjne ARiMR staną w Kaliszu (6 sierpnia), Stegnie (7 sierpnia), Ciechanowie (13 sierpnia), Stalowej Woli (14 sierpnia), Augustowie (20 sierpnia), Grajewie (21 sierpnia) i Kutnie (27 sierpnia).

Biuro Prasowe

☎ 22 318 40 90

Zdjęcia: B. Peplowska, archiwum ARiMR,

© Pantherstock / Photogenica

Wspólnie z „Latem z radiem” ARiMR zawitała już m.in. do Płońska, Solca Kujawskiego i Inowrocławia

Święto Konia Arabskiego

Ponad 130 koni weźmie udział w XXXVIII Narodowym Pokazie Koni Arabskich Czystej Krwi i 31 w międzynarodowej aukcji *Pride of Poland*, podczas Święta Konia Arabskiego, które odbędzie się w dniach 12-16 sierpnia w Janowie Podlaskim. Organizatorem imprezy jest Stadnina Koni Janów Podlaski, a wykonawcą technicznym Międzynarodowe Targi Poznańskie.

Święto Konia Arabskiego w Janowie Podlaskim to wydarzenie w świecie hodowców i miłośników koni, które każdego roku przyciąga setki ludzi biznesu, sportu i celebrytów. Składa się na nie Narodowy Pokaz Koni Arabskich Czystej Krwi i międzynarodowa aukcja *Pride of Poland*, w tym roku organizowana już po raz 47.

Najważniejszym wydarzeniem imprezy jest aukcja *Pride of Poland*, która organizowana jest nieprzerwanie od 1970 roku. W tym roku weźmie w niej udział 31 koni. Tylko cztery z nich pochodzą z hodowli prywatnej, pozostałe reprezentują państwowe stadniny koni arabskich, nad którymi nadzór właścicielski sprawuje Agencja Nieruchomości Rolnych, tj. Stadnina Koni Janów Podlaski, Stadnina Koni Michałów oraz Stado Ogierów Białka. Pierwsza zgłosiła na aukcję główną 11 klaczy i 1 ogiera, druga – 12 klaczy, a SO Białka wystawi 3 klacze.

Gwiazdą tegorocznej aukcji będzie klacz Emira pochodząca ze Stadniny Koni w Michałowie. Urodzona w 2000 r. jest utytułowaną klaczą stadną, matką czołowego ogiera Empire.

Gwiazdą tegorocznej aukcji będzie klacz Emira, pochodząca ze Stadniny Koni w Michałowie

Do jej największych osiągnięć pokazowych w ostatnich latach można zaliczyć: zdobycie tytułu Wicczempionki Klaczy Starszych pokazu Qatar International Arabia Horse Show w Doha w 2013; tytuły zdobyte w 2014 roku: Międzynarodowej Czempionki Klaczy Starszych i Najlepszego Konia Pokazu w Brugii; tytuł Czempionki Klaczy Starszych pokazu Breeder's European Championship w Chantilly, a także tytuł Brązowej Medalistki Czempionatu Klaczy Starszych Pucharu Narodów w Aachen oraz Brązowej Medalistki Czempionatu Świata Klaczy Starszych podczas Salonu Konia w Paryżu.

Warto jeszcze wspomnieć o miejscu prowadzenia aukcji. Odbędzie się ona w najstarszej w Polsce państwowej Stadninie Koni w Janowie Podlaskim, w nowoczesnej hali widowiskowej, która wraz ze stajniami boksowymi i przyległym placem konkursowym jest w pełni wyposażona na potrzeby rozgrywania imprez pokazowych, handlowych i hippicznych. Usytuowany na obrzeżach stadniny obiekt pozostaje jej integralną częścią, zachowując przy tym styl i klimat XIX-wiecznej architektury.

Uzupełnieniem aukcji *Pride of Poland* jest aukcja *Summer Sale*, która odbędzie się 15 sierpnia br. Podczas letniej aukcji oferowanych będzie 25 klaczy: Stadnina Koni Janów Podlaski zgłosiła na nią 5 klaczy, SK Michałów – 9, SO Białka – 3 klacze, zaś 8 klaczy jest własności prywatnej. Letnia aukcja koni arabskich jest swego rodzaju „dogrywką” dla wszystkich, którzy nie będą mieli szczęścia podczas głównej licytacji w niedzielę, lub znajdą dodatkowe fundusze na zakup koni.

Łącznie ze stadnin państwowych na aukcję główną zostało zgłoszonych 26 klaczy oraz 1 ogier, zaś na aukcję letnią 17 klaczy.

Integralną częścią Święta Konia Arabskiego jest Narodowy Pokaz Koni Arabskich Czystej Krwi, w ramach którego organizowane są czempionaty koni arabskich. Narodowy Pokaz jest najbardziej prestiżowym tego typu wydarzeniem w Polsce. O tytuły

czempionów narodowych walczą wtedy klaczki i ogierki oraz klacze i ogierki we wszystkich kategoriach wiekowych, a zdobyte tytuły otwierają wyhodowanym w polskich stadninach arabom drogę do międzynarodowej kariery na ringach pokazowych całego świata. W sierpniu w Janowie arabskie klacze i ogierki będą oceniane łącznie w 11 klasach, a spośród zwycięzców klas wyłonieni zostaną czempioni Polski w 4 kategoriach wiekowych oraz zdo-

bywcy nagród specjalnych, w tym bardzo prestiżowej nagrody Najlepszego Koń Pokazu.

Do Czempionatu Narodowego w dniach 12-14 sierpnia br. stadniny pozostające pod nadzorem Agencji Nieruchomości Rolnych zgłosiły następującą liczbę koni: Stadnina Koni Janów Podlaski – 35 koni; Stadnina Koni Michałów – 27 koni; Stado Ogierów Białka – 7 koni. Łącznie do Pokazu Narodowego zgłoszone zostały 133 konie – 69

pochodzi z państwowych stadnin, a 64 reprezentują prywatnych hodowców i właścicieli.

Święto Konia Arabskiego zakończą Dni Otwarte w stadninach w: Janowie Podlaskim, Michałowie i Białce.

Szczegóły imprezy na: www.pride-ofpoland.com

Biuro Rzecznika Prasowego

☎ 22 452 55 06

Zdjęcie: archiwum ANR

Stypendia czekają na studentów

1 lipca ruszyła XV edycja Programu Stypendiów Pomostowych. Około 800 studentów otrzyma stypendia na pierwszy rok studiów.

Aby otrzymać stypendium należy spełnić określone warunki oraz wypełnić wniosek dostępny na stronie internetowej (www.stypendia-pomostowe.pl) w zakładce Stypendia i Staże Krajowe. Formularze wniosków dostępne są pod wyżej wymienionym adresem od 1 lipca. Formularz należy wypełnić na stronie do 17 sierpnia 2016 r. do godziny 16.00. Wniosek po wypełnieniu należy wydrukować i złożyć wraz z załącznikami we właściwym Oddziale Terenowym ANR do dnia 24 sierpnia br.

Do ubiegania się o stypendium uprawnieni są maturzyści, którzy ukończyli szkołę ponadgimnazjalną w 2016 r. i spełniają łącznie następujące kryteria: są dziećmi byłych pracowników państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej, którzy byli zatrudnieni w tych gospodarstwach na podstawie umowy o pra-

cę w okresie co najmniej 2 lat, mieszkają na terenach wiejskich lub w miastach do 20 tys. mieszkańców, pochodzą z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, tzn. o dochodzie rodziny w przeliczeniu na osobę lub dochodzie osoby uczącej się nie wyższym niż 1295 zł netto lub 1480 zł, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności oraz osiągnęli na egzaminie maturalnym co najmniej 90 punktów liczonych zgodnie z algorytmem zataczonym do Regulaminu.

Stypendium wynosi 5000 zł rocznie i wypłacane jest w miesięcznych ratach. W czternastu poprzednich edycjach programu przyznano ponad 14,5 tysiąca stypendiów. W grudniu laureatów stypendiów na 1 rok, maturzystów z rodzin popegeerowskich było łącznie prawie 8200. Od początku trwania Programu jego Fundatorzy przeznaczili na stypendia pomostowe 92 mln zł.

Program Stypendiów Pomostowych istnieje od 2002 roku. Powstał

on w odpowiedzi na istotny problem społeczny, jakim była wyraźna dysproporcja w dostępie do studiów między młodzieżą mieszkającą na wsi i w miastach.

Administratorem Programu jest Fundacja Edukacyjna Przedsiębiorczości w Łodzi, która w imieniu Partnerów i organizacji współpracujących, zarządza programem. Natomiast jego inicjatorem i autorem jest Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności.

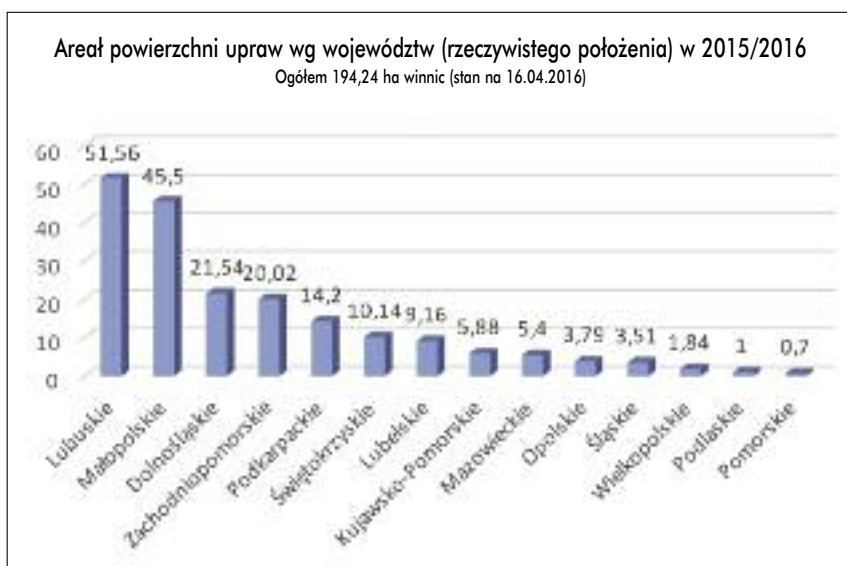
Program jest realizowany m.in. przy współpracy Agencji Nieruchomości Rolnych, która od początku jego powstania aktywnie w nim uczestniczy. W pierwszych trzech latach sfinansowała stypendia 2 tys. studentów, natomiast od 2005 r. ze względów ustawowych nie finansuje już stypendiów, a udziela wsparcia organizacyjnego w fazie pozyskiwania kandydatów do Programu, przyjmuje od nich wnioski a następnie przesyła je do Fundacji w Łodzi.

Biuro Rzecznika Prasowego

☎ 22 452 55 06

Rośnie lista producentów wina

W roku gospodarczym 2015/2016 odnotowano w Polsce rekordowy wzrost produkcji wina – z 2740 hl w poprzednim sezonie do 5020 hl (czyli blisko 720 tys. standardowych butelek). W ewidencji prowadzonej przez Agencję Rynku Rolnego w bieżącym roku gospodarczym, tj. 2015/2016 (1 sierpień 2015 r. – 31 lipiec 2016 r.) są już zarejestrowane 103 podmioty wyrabiające wino z krajowych winogron.

Szacuje się, że na rok gospodarczy 2016/2017 zaczynający się od dnia 1 sierpnia 2016 r. do ewidencji prowadzonej przez Prezesa ARR wpisanych zostanie, co najmniej 130 producentów i przedsiębiorców wyrabiających wino, w konsekwencji areał uprawy winorośli prawdopodobnie przekroczy 200 ha w tym roku gospodarczym.

W Polsce może powstawać i powstaje bardzo dobre wino, mimo że nie jesteśmy na świecie kojarzeni z uprawą winnej latorośli. To dzięki ludziom z pasją, którzy poświęcają się tworzeniu nowej gałęzi rolnictwa. Polscy winiarze proponują nie

tylko swoje produkty, ale także zwiedzanie winnic, rozmowy o uprawie winorośli, produkcji win oraz ich degustację.

Są trzy regiony, gdzie uprawa winorośli jest najpopularniejsza, tj. lubuski, małopolski i podkarpacki. Na przykład na Podkarpaciu istnieje blisko 150 winnic, które liczą od kilku arów do dwóch-trzech hektarów, przy czym przeważają winnice o powierzchni 20-40 arów. W ARR zarejestrowanych jest tylko 18 z nich. W regionie uprawia się winorośl w sumie na ok. 100 hektarach, m.in. w okolicach Jasła, Krosna, Strzyżowa, Przeworska i Rzeszowa. Uprawa winorośli po-

wróciła na Podkarpaciu w połowie lat 80 ubiegłego wieku. Pierwsza winnica powstała wtedy w Jasle. W ostatnich latach zaobserwować można dynamiczny rozwój winiarstwa także w innych regionach Polski, a zwłaszcza w lubelskim.

■ Regulacje na rynku wina

Winem jest produkt otrzymywany wyłącznie w drodze całkowitej lub częściowej fermentacji alkoholowej świeżych winogron (odmiany *vitis vinifera*), rozgniatanych lub nie, lub z moszczu gronowego. Do wytwarzania wina nie można używać wody, soku winogronowego bądź jakichkolwiek innych substancji niedopuszczonych przez przepisy UE.

Rynek wina regulują przepisy ustawy z 12 maja 2011 r. o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich obrotu tymi wyrobami i organizacji rynku wina (Dz.U. z 2016 r., poz. 859). Na jej mocy podmioty wyrabiające wino z winogron pożytkowanych z upraw położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które zamierzają przeznaczyć je do wprowadzenia do obrotu, są zobowiązane do uzyskania, na podstawie wniosku, wpisu do ewidencji prowadzonej przez Prezesa ARR. Jednakże, w myśl przepisów, podmioty wyrabiające wino z upraw własnych winorośli nie są zobowiązane do uzyskania wpisu do rejestru przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w zakresie wyrobu i rozlewu wyrobów winiarskich, prowadzonego przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Producenci wina albo przedsiębiorcy niebędący producentami

Uprawa winorośli najpopularniejsza jest w regionach: lubuskim, małopolskim i podkarpackim

wpisani do ewidencji oraz inne podmioty działające na rynku wina na mocy przepisów ustawy są zobowiązani do składania, w określonych terminach, deklaracji informujących o szacunkach oraz ostatecznych wynikach zbiorów winogron i produkcji wina, jego zapasach, ilości wina wprowadzonego do obrotu oraz wielkości dostaw i ilości uzyskanych produktów ubocznych powstałych podczas wyrobu wina (dotyczy to tylko producentów wyrabiających ponad 25 hl wina rocznie).

Zagregowane dane przekazywane są poprzez Główny Urząd Statystyczny do Eurostatu, a poprzez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi do Komisji Europejskiej.

W roku gospodarczym 2015/2016 do ewidencji podmiotów wyrabiających wina (z winogron pochodzących z upraw winorośli położonych na obszarze Polski) wpisanych było 103 producentów wina (wobec 76 w sezonie 2014/2015). Ostatecznie areal upraw, z którego zostały zebrane winogrona, wyniósł 159 ha winnic, z których uzyskano 7463 kwintali winogron. O ile w poprzednich sezonach produkcja wina czerwonego i białego była porównywalna, to w sezo-

nie 2015/2016 wina białego wyprodukowano 2716 hl, a czerwonego – 2300 hl. Tymczasem uprawiana powierzchnia winorośli ogółem zwiększyła się zaledwie o 60 ha (ze 134 do 194 ha).

Sprzedaż wina w roku gospodarczym 2014/2015 (dane dotyczące sprzedaży pozyskiwane są po zakończeniu danego roku gospodarczego) wyniosła 1524 hektolitry i była prawie dwukrotnie większa niż w roku poprzednim, a prawie sześciokrotnie większa niż w roku gospodarczym 2012/2013.

■ Uczestnicy mechanizmu „Administrowanie potencjałem produkcyjnym winorośli i wina”

Mechanizmem „Administrowanie potencjałem produkcyjnym winorośli i wina” są objęci:

- producenci, tj. osoby fizyczne lub osoby prawne, wyrabiający wina (przeznaczone do wprowadzenia do obrotu) z winogron pochodzących z upraw własnych winorośli położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Producentów będących rolnikami wyrabiających do 100 hektolitrow wina rocznie nie dotyczą przepisy ustawy o swobodzie działalności gospodarczej;
- przedsiębiorcy wykonujący działalność gospodarczą, o której mowa w art. 17 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o wyrobieniu i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina;
- osoby dostarczające winogrona lub moszcz winogronowy przedsiębiorcom wykonującym działalność gospodarczą, o której mowa w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o wyrobieniu i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina, wpisanym do ewidencji;
- przedsiębiorcy posiadający ze-

W roku gospodarczym 2015/2016 areal upraw, z którego zebrano winogrona, wyniósł 159 ha winnic

zwolnienie na obrót hurtowy, o którym mowa w art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Należy zaznaczyć, że kryterium pochodzenia wina jest pochodzenie surowca (winogron), z którego wyrobiono wina. Wina wytwarzane w Polsce, które mają napisane na naklejkach „wyprodukowane w Polsce”, nie muszą w rzeczywistości być winami polskimi.

■ Instytucje na rynku wina

Agencja Rynku Rolnego prowadzi ewidencję producentów i przedsiębiorców wyrabiających wino. Wino z winogron pozyskanych z upraw winorośli położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przeznaczone do sprzedaży, wymaga uzyskania wpisu do ewidencji. Wpis jest dokonywany corocznie na dany rok gospodarczy. Rok ten na rynku wina trwa od 1 sierpnia do 31 lipca roku następnego. Wnioski o wpis do ewidencji na rok gospodarczy należy składać do 15 lipca każdego roku.

W przypadku niezłożenia wniosku i niezyskania wpisu do ewidencji producent nie będzie mógł sprzedawać wina ze zbioru uzyskanego w danym roku.

Wnioski o wpis do ewidencji można złożyć osobiście w Centrali Agencji Rynku Rolnego w Warszawie przy ul. Karolkowej 30 albo wysłać pocztą. O terminie złożenia wysłanego wniosku decyduje data stempla pocztowego. Niezbędny formularz znajduje się na stronie internetowej ARR. Wniosek można wypełnić także poprzez aplikację e-Wino.

Po złożeniu wniosku następuje weryfikacja pod kątem formalno-prawnym i merytorycznym. Po pozytywnym jego rozpatrzeniu producent wina, na mocy decyzji Prezesa ARR, uzyskuje wpis do ewidencji.

Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa

przeprowadza kontrole upraw, z których pochodzą winogrona przeznaczone do wyrobu wina, mające na celu:

- sprawdzenie położenia działek ewidencyjnych, powierzchni i uprawianych odmian winorośli;
- sprawdzenie, czy odmiany winorośli uprawiane na działkach ewidencyjnych, o których mowa powyżej, spełniają wymagania określone w art. 81, ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013.

Ponadto, **wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa**, właściwy ze względu na lokalizację danej uprawy winorośli, w ramach procedury certyfikacji „wina z określonego rocznika” lub „wina z określonej odmiany winorośli” jest organem właściwym w sprawach kontroli mającej na celu ustalenie posiadania owocującej uprawy winorośli, z której będzie wyrabiane wino z określonej odmiany winorośli, oraz wielkości tej uprawy.

W ramach organizacji rynku wina w Polsce **Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych** jest odpowiedzialna za:

- przeprowadzenie kontroli:
 - dokumentów towarzyszących przewozowi wyrobów winiarskich,
 - rejestrów przychodu i rozchodu wyrobów winiarskich oraz usuwania produktów ubocznych powstałych przy wyrobie wina;
- nadzór nad procesami wzbogacania, odkwaszania i słodzenia. Zgłoszenie zamiaru przeprowadzenia ww. procesów składa się wojewódzkiemu inspektorowi jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych właściwemu ze względu na miejsce wyrobu wina;
- zapewnienie procedury certyfikacji wina.

Certyfikację wina, o której mowa powyżej, przeprowadza się na wniosek producenta albo przed-

siębiorcy niebędącego producentem, wyrabiającego wino z winogron pozyskanych z upraw winorośli położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W ramach procedury certyfikacji wina przeprowadzane są kontrole w zakresie:

- położenia i powierzchni uprawy winorośli oraz uprawianych odmian (w przypadku certyfikacji wina z określonej odmiany winorośli);
- wielkości posiadanych zapasów win podlegających certyfikacji w poprzednich latach gospodarczych (w przypadku certyfikacji wina z określonego rocznika);
- wyrobu i rozlewu win podlegających certyfikacji.

Po przeprowadzeniu certyfikacji wina określonego rocznika lub wina z określonej odmiany winorośli **wojewódzki inspektor jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych** wydaje decyzję w sprawie nadania numeru identyfikacyjnego każdej partii wina, będącej przedmiotem procedury certyfikacji. Numer ten jest umieszczany na etykiecie wina obok danych identyfikacyjnych producenta.

■ Nie hiszpańskie i nie włoskie, ale nasze wino polskie

W Polsce tradycja uprawy winorośli i wyrobu wina z winogron pozyskiwanych z tych upraw sięga XII wieku. Winnice powstawały głównie w rejonach południowych (Małopolska, Podkarpacie), południowo-zachodnich (Dolny Śląsk) i zachodnich Polski (rejon Zielonej Góry, Wielkopolska), co wynikało z dogodniejszych warunków klimatycznych i ukształtowania terenu, ale także na terenie Mazowsza i Kujaw. Na przełomie XIX i XX wieku istniało na tym terenie wiele winit, z których niektóre miały po kilkadziesiąt hektarów. Po II wojnie światowej nadal istniały winita w południowo-zachodniej części

Odradzające się w Polsce tradycje winiarskie i uprawy szczepów winnych w wielu regionach kraju powodują, że polskie wina zdobywają uznanie koneserów

Polski, jednak warunki polityczne nie sprzyjały rozwojowi winiarstwa. Jeszcze w latach 60 ubiegłego stulecia (do roku 1974) istniała w Zielonej Górze Wytwórnia Win Gronowych.

Wielkość istniejących obecnie winnic, które znajdują się w ewidencji Prezesa ARR, kształtuje się od kilkunastu arów aż do kilkunastu hektarów. Okazuje się więc, że produkcja i sprzedaż wina to bardzo dobry pomysł na biznes w Pol-

sce. Można mieć z niego zyski, ale też trzeba liczyć się z koniecznością zainwestowania dużych środków finansowych na początku działalności. Na przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych ubiegłego stulecia zaobserwowano wzrost zainteresowania winiarstwem, z tym, że uprawa winorośli i wyrób wina, jako bardzo kapitałochłonne, prowadzone były przez grupę osób, która zajęcie to traktowała jako hobby i pasję.

Odradzające się tradycje winiarskie w Polsce i uprawy szczepów winnych w wielu regionach kraju powodują, że polskie wina zdobywają uznanie koneserów. W Pałacu Prezydenckim przywódcy państw, którzy przybyli do Warszawy na szczyt NATO, zostali podjęci przez Andrzeja Dudę winem z polskich winnic – Pałacu Mierzęcina oraz Turnau. Były to wina Seyval Blanc, Riesling oraz Johanniter. Wszystkie z 2015 roku.

Z polską kuchnią kojarzą się głównie wódki idealnie pasujące do zakąsek, od których zaczynają się ceremonialne obiady. Każdy zna wyborową, żubrówkę i starkę. Dobrze, że przypominamy naszym gościom zapomniane od wieków polskie tradycje winiarskie. W południowej i zachodniej Polsce uprawia się coraz więcej winnej latorośli, a wytwarzane z niej trunki podbijają podniebienia koneserów. Niektóre roczniki naszych win wcale nie ustępują francuskim, włoskim czy hiszpańskim. Czyż nie było wspaniale, gdy goście Prezydenta RP mogli popijać polskie potrawy rodzimymi winami? Także w ten sposób buduje się bowiem dumę z własnego państwa.

Biuro Interwencji ARR

☎ 22 376 71 09

Zdjęcia: © Pantherstock / Photogenica, fotolia

Biuletyn informacyjny nr 7-8/2016 (190). Wydawany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Redagowany pod kierunkiem Małgorzaty Książyk przy współpracy z kolegium redakcyjnym w składzie: Joanna Czapla, Waldemar Guba, Ewa Markowska-Bzducha, Justyna Matys, Dariusz Nieć, Krystian Poptawski, Bogusław Rzeźnicki, Karolina Dziewulska-Siwiek, Waldemar Sochaczewski, Anna Szczepaniec, Aleksandra Szelągowska, Agnieszka Szymańska.

Opracowywany przez zespół w składzie: Ewa Jaroszewicz, Mariola Marczak.

Projekt graficzny: Paulina Furman, Artur Kubat. **Współpraca:** Alicja Daniluk-Jankowska. **Zdjęcia na I str. okładki, str. 1-4:** ©Pantherstock / Photogenica, fotolia. **Zdjęcie na II str. okładki:** archiwum ANR.

Redakcja: ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa; tel. (22) 623 11 75, (22) 623 20 68, fax (22) 623 15 00.

Łączność z czytelnikami: Biuro Prasowe MRiRW ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa, e-mail: rzecznik.prasowy@minrol.gov.pl.

Wersja internetowa <http://www.minrol.gov.pl>; <http://www.arimr.gov.pl/dla-beneficjenta/biblioteka.html>;

ISSN 1233-9784. Podpisano do druku: 8 sierpnia 2016 r.

Nakład: 8000 egz. **Druk:** Zakłady Graficzne TAURUS Roszkowsky Sp. z o.o., Kazimierów, ul. Zastawie 12, 05-074 Halinów.

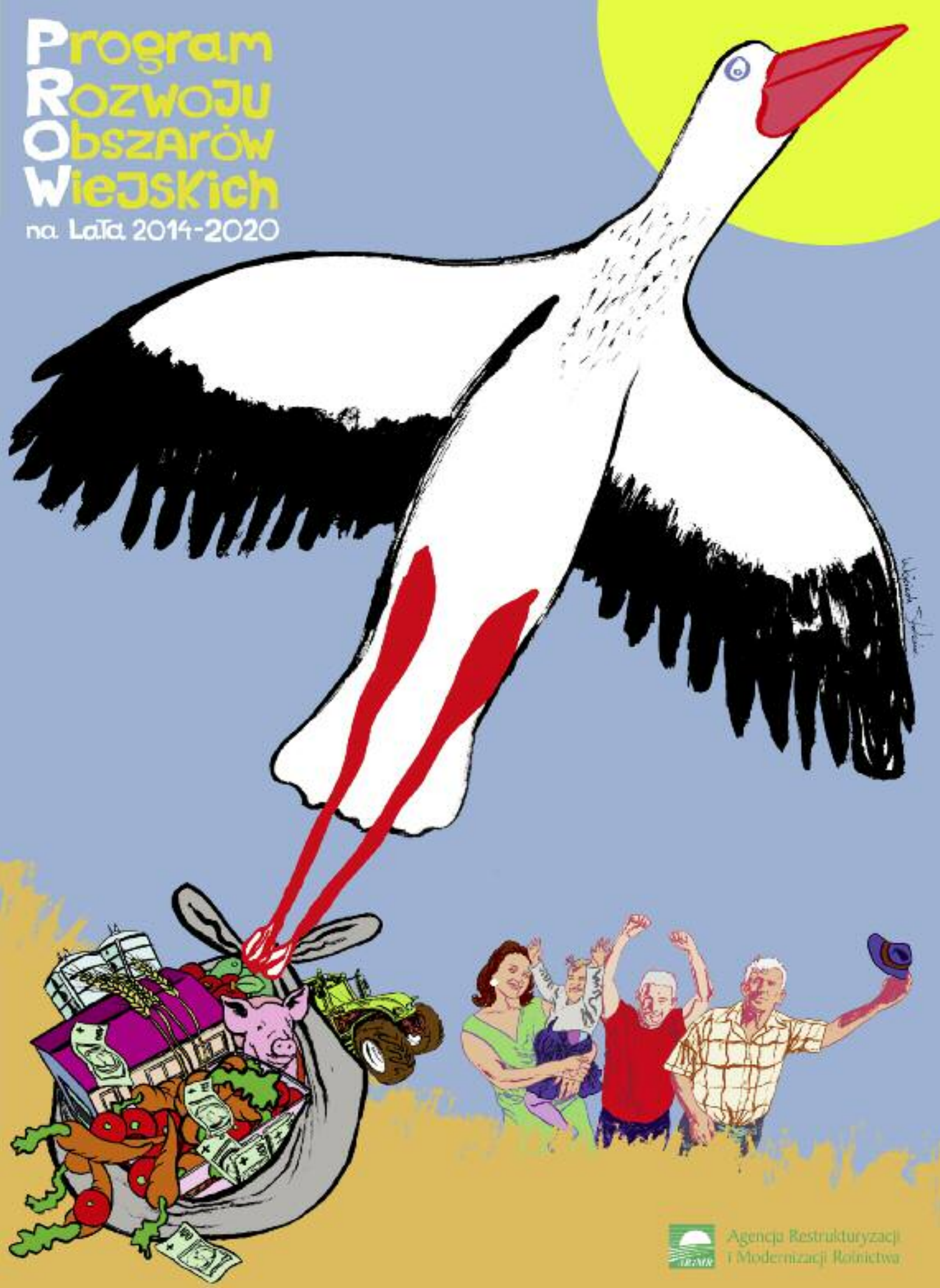
Pamiętaj o znaczeniu roślin strączkowych

- Są one ważnym elementem rolnictwa konwencjonalnego i ekologicznego
- Pozwalają na wypełnienie warunku zazielenienia w ramach WPR
- Mogą być surowcem paszowym w żywieniu drobiu i trzody chlewnej
- To własne pasze w gospodarstwie

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

na lata 2014-2020

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa